

Utopopia

Studentmagasinet for
Norges Arktiske Universitet
Nr.4- 43 Årgang
Mai

-
- > En giftcocktail i blodet ditt
 - > Sjødeponisaken
 - > Holt-saken
 - > Design Thinking Lab

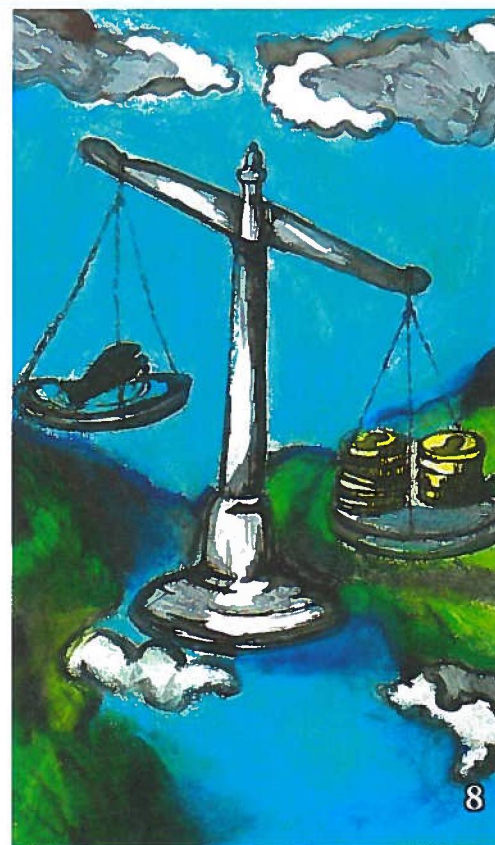
30

18

14

8

En stor takk til våre medarbeidere!

FORSIDE OG BAKSIDE:

Sofia Zakharova

ILLUSTRATØRER:

Adrian Myhren
Boyka Todorova
Julie Hagerup
Mateusz Motyka
Eira Triguero
Reidun Heggen

FOTOGRAFER:

Boyka Todorova
Bjørn Vidar Lerøen
David Broome
Audar Kantun
Eira Triguero
Alexandra Tenebrosó
Lars Preus
Linnea Nordstrom
Christian Berg
Lena Fiske
Helge M. Markusson
Peter A. Christensen
Amnalla Kashgari

SKRIBENTER:

Aman Kder Kamsare
Amanalla Kashgari
Anastasia Ivanovna Zaytseva
Boyka Todorova
Ida Bing
Peter A. Christensen
Sana Ahmad
Simon Steinnes
Thomas Granum
Therese Eia Lerøen Gil Orr
Stewart Håseth
Nicolas Albertini
Arnt-Otto Østlund
Robert U. Hansen
Erik Iversen
Reidun Heggen
Lyonel Perabo

JOURNALISTER:

Hege Kallbekken
Sana Ahmad
Alexandra
Tenebrosó

KORREKTUR:

Chelsea Mackay
Erik Iversen
Gil Orr
Ida Bing
Maria Zaikova
Robert U. Hansen
Sarah Skusest
Simon Steinnes
Siri Opsal

Ansvarlig redaktør
LENE OLINE SEDOLFSSEN
ansvarlig@utropia.no

Deskansvarlig
RASMUS W. OLSEN
kultur@utropia.no

Grafisk- og fotoansvarlig
OLGA SHAVRINA
foto@utropia.no

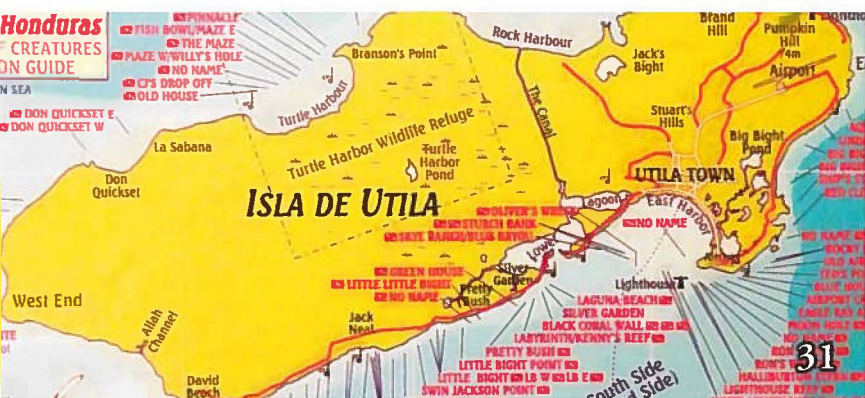
Trykkeri
LUNDBLAD MEDIA AS

Nettside
WWW.UTROPIA.NO

E-post
REDAKSJON@UTROPIA.NO

Besøksadresse
UiT
TEORIFAGBYGG 2 - 2.138
Telefon 77 62 09 60

Postadresse
Utropia - Studentmagasinet ved
UiT - Norges Arktiske Universitet
9037 Tromsø

Innhold

NYHETER:

Lederkommentar	4
Utopia for 35 år siden	5
En giftcocktail i blodet ditt	6
Nature and human community.....	7
Sjødeponisaken	8
Holt.....	10
Nytt styre i FN-Studentene	14
Campaign for respecting water	15
NSO for søringer?	16
NSO – av og for studenter	17
Mangfold i toppen	18
Design Thinking Lab.....	19
Studenthuset Driv	20
Banning Begging.....	22

MENINGER:

Bildespesial.....	24
8. og 9. mai feiring.....	26
Arbeidernes dag.....	28
Fremtiden er fornybar energi!	29
Bing-spalte	30
Kommentar om biblioteket	31

Life in the Anthropocene	32
Sjakkspalten.....	34

KULTUR:

Eco-friendly tips	35
Yahya Hassan på Vårscenefest.....	36
Heavy Rock Shocks Andenes	38
Lionised Killers	38
Circus Maximus	39
The Hardcore Punk Page	40

ANMELDELSE:

Film: Skammerens datter	41
CD: Eerie Chugging.....	41
Bok: En god beslutning	42
Film: Cobain-Montage of Heck	43

UNDERHOLDNING:

Missed Connections	44
Utroscope	45
Bildespesial.....	46

Studentene er tjent med et levende studentmedia i Nord!

Det er på tide å ta bladet fra munnen, og poengtere viktigheten med å satse på studentmedia i nord.

LEDERKOMMENTAR

TEKST: Lene Oline Sedolfen

Til tross for å ha blitt kuttet til beinet når studentpolitikerne skulle dele av semesteravgiftsmidlene, og det helt uten begrunnelse, har Utopia og de studentene som er engasjert i studentmedia prøvd å tilpasse seg de forholdene som blir lagt til rette for å drifte en av UiTs lengstlevende studentorganisasjoner, Utopia. Siden 1975 har tusenvis av studenter deltatt i det arbeidet det er å gjennomføre utgivelse etter utgivelse. På mangt et redaksjonsmøte har det vært diskutert hva som er relevante saker og hva som opptrar studenter. Ikke har vi blitt færre studenter med tiden, og ikke er det blitt færre saker å skrive om. Stadig mer skjer. Forskningsmiljøer spirer, universitetet likeså. Mye

skjer på det utdanningspolitiske feltet, og ivrige studentpolitikere produserer stadig nye sakspapirer det skal følges med på, og stilles kritiske spørsmål til. Skal studentmedia i nord kunne følge sitt mandat, og kunne følge med på alt som rører av saker som er relevant for studentene og deres hverdag, trenger vi flere ressurser, ikke færre. Utopia er tross alt eneste studentmediet nord for Trondheim, og etter kommende fusjoner skal vi kunne dekke saker innenfor et areal på 112 955 km².

Det å ikke kunne drifte innenfor økonomisk forutsigbare rammer er belastende både for organisasjonen og de som engasjerer seg i studentmedia. Det blir automatisk uro i organisasjoner som må gjøre store endringer, og må kutte i utgivelser og stillinger uten forvarsel. Her vil Utopia påpeke at går ikke å drifte et ansvarlig studentmedia på papir og nett kun basert på frivillighet, og uten nok penger til å trykke mange nok sider og nok utgivelser. Man kan undre seg om studentpolitikere har sett bort fra det faktum at studentmedia er en viktig del av studentdemokratiet, og ikke minst en viktig del av et hvert studiemiljø og universitet med respekt for seg selv. Ser man på de i overkant 300 000 kronene som er bevilget studentmedia i nord og sammenligner det med studentavisen Universitas i Oslo som representerer et universitet som er tre ganger så stort som UiT, ser vi et stort avvik. Universitas fikk bevilget 3 000 000 kr, har en stor og robust lønnet redaksjon og betaler for alle tekstene som studentene produserer.

Det ser ut til at Norsk Studentorganisasjon har forstått viktigheten av studentmedia etter at de på Landsmøtet vedtok en resolusjon som beretter følgende om rammevilkår for studentmedia;

Studentmediene fungerer som formidler av studentkultur og aktuelle nyhetssaker, og som et uformelt offentlig kontrollorgan for saker som berører studenter innenfor både formelle og uformelle politiske og administrative prosesser. For å sikre at oppfyller denne rollen vektlegger NSO reell uavhengighet fra utenforstående interesser og forutsigbarhet i rammevilkår. Det skal legges til rette for at studentmediene kan ha en stabil og forutsigbar økonomi. Dette er avgjørende for mediens mulighet til å levere god journalistikk over tid. Studenttall og mediets omfang på virksomhet bør styre forvaltning av midler til det enkelte studentmedie. Tildelingen skal være fri for redaksjonell påvirkning og unngå å påvirke styringen av mediet.

Altså har Utopia blitt et skrekkenes eksempel på hvordan uforutsigbare rammevilkår blir tildelt når de tillitsvalgte forvalter velferdskaken. Vi kan med sikkerhet si at det begrenser oss som medie og hva vi klarer å dekke av viktige nyheter og kultursaker. Vi har også sett oss nødt til å legge opprettelsen av en redaksjon på campus Alta på is. Noe vi var i gang med som følge av støtte fra fusjonsrådet, som eneste studentinitiativ under fusjonsprosessen.

Kanskje er det på tide at Universitetsledelsen og Studentsamskipnaden ser viktigheten i å ha et levende studentmedia i nord. Vi kan ikke være prisgitt hensynsløse bevilgningskamper. Behovet for stabile rammebetingelser for drift og utvikling er prekært. UiT har per i dag ikke journalistutdanning, så det er ekstra viktig å støtte opp under at studentmedia i nord kan være en arena hvor man kan høste journalistisk kompetanse og erfaring, skape debatt og ikke minst fremme de nye stemmene. Studentenes stemmer.

Utopia for 35 år siden...

SAIH:

Stopp norsk frakt av olje til Sør-Afrika

Det norske rederiet A/S Havtor har i lengre tid vært engasjert i oljefrakt mellom Midt-Østen og Sør-Afrika i løpet av en seks måneders periode i 1979 fraktet den norske supertankeren «Havdrott» mer enn en million tonn olje direkte fra den persiske gulf til Sør-Afrika. Oljen ble lastet i Iran og Saudi-Arabia og losset i Durban og Cape Town i Sør-Afrika.

De arabiske land boikotter salg av olje til Sør-Afrika, og landet er derfor vanligvis nødt til å kjøpe olje på svartemarkedet i Rotterdam. En million tonn olje direkte fra den persiske gulf er dermed et meget effektivt bidrag til Sør-Afrikas oljelagre. På grunn av boikotten ble det ved frakten på den norske tankeren brukt falske papir. Myndighetene i Iran og Saudi Arabia ble fortalt at oljen skulle til Europa og Singapore. Det ble også krevd at navnet på båten skulle dekkes over med presenninger. Dette for å hindre at utenforstående skulle få rede på at arabisk olje gikk rett til Sør-Afrika.

Statssekretær Per Martin Øberg uttaler i forbindelse med av-

slutningen av den illegale frakten at Handelsdepartementet ved eksport og import har unnlatt å legge noen moralske kriterier til grunn for næringslivets virksomhet. Vi lar bedriftene drive den aktivitet de finner fornuftig, sier statssekretæren. Rederforbundet sier på sin side at norske skip skal overholde de begrensninger som myndighetene setter på skipsfarten.

Sør-Afrika er i dag et av

verdens mest effektive undertrykkingsystemer, der hudfarge brukes som påskudd for å holde 20 millioner mennesker ned ei fattigdom, sult og fornedrelse. Selve grunnlaget for apartheidpolitikken er å sørge for at den hvite herskerklassen skal til enhver tid ha rikelig adgang på billig og lydlig arbeidskraft. Slike ikke-produktive elementer stues sammen i bantustans der de langsamt går til grunne av sykdom og

underernæring. For å kontrollere dette systemet, settes det strenge lover som begrenser de svartes bevegelsesfrihet. Et effektivt sikkerhetspoliti sørger for at lovene overholdes. Etter frigjøringen av Zimbabwe strammer regimet tøyene ytterligere.

FN har karakterisert apartheid som en forbrytelse mot menneskeheten. Norge har ved gjentatte anledninger tatt til orde for en isolasjon av det hvite

mindretallsregimet og har aktivt støttet opp om frigjøringskampen i området.

En internasjonal oljeboikott av Sør-Afrika er et av de tiltak som anti-apartheid-bevegelsen over hele verden i lengre tid har arbeidet for.

SAIH vil nå kreve at de norske myndighetene øyeblikkelig forbyr norske redere å drive med piratfrakt av olje til apartheidrepublikken.

En giftcocktail i blodet ditt

FORSKNING

TEKST: Alexandra Tenebrosø

FOTO: Helge M. Markusson

I følge forskeren Torkjel Sandanger, er det opptil flere hundre forskjellige giftstoffer i blodet ditt til enhver tid, og stadig flere skapes.

De kan være hormonforstyrrende, påvirke sædkvaliteten, forstyrre immunforsvaret og gener, svekke vaksinevirkning og øke risikoen for kreft. Det er snakk om menneskeskapt miljøgifter og måling av disse, noe Torkjel Sandanger, ved Institutt for samfunnsmedisin, forsker på.

- Tredve år tilbake i tid var det færre kilder. Noen av de gamle miljøgiftene var PCB og DDT, med lang nedbrytningstid og anriking i næringskjeden, forteller Sandanger.

PCB er en teknisk blanding av 209 forskjellige stoffer, brukt i en rekke industrielle prosesser og produkter som transformatoroljer, maling, flere typer insulatoroljer og vinduer, blant annet. PCB brytes sakte ned, så ringvirkningene fra forurensningen sees fortsatt i dag, og er blant annet hormonforstyrrende for mennesker (dvs: de imiterer eller hemmer hormoner i kroppen).

DDT på sin side ble brukt blant annet som insekticid, og har spredt seg i næringskjeden siden det ikke brytes ned i vann, spesielt i den marine næringskjeden. DDT er også hormonforstyrrende, og kan ha mange skadelige effekter på dyre- og planteliv.

Forbrukersamfunnet det verste

- Du kan si at forbrukersamfunnet er den største kilden til miljøgifter. Det er stadig krav til nye produkter, store produksjoner og utskiftninger.

Mange stoffer er å finne som tilsetning i møbler, tekstiler, byggematerialer, maling, elektronikk og ikke minst leker. En annen utbredt kilde er hudpleieprodukter.

- Konserveringsmidler blir tilsatt for å gi produkter lengre hylleliv. Det er trolig snakk om lønnsomhet, sier Sandanger.

Mange kjemikalier tilsatt hudpleiepro-

dukter har kort nedbrytningstid og er ut av systemet i løpet av noen døgn. Problemet er at slike produkter anvendes hele tiden, flere ganger om dagen. Antall nye kjemikalier øker også hele tiden, og det er vanskelig å si hva deres akkumulerte virkning er. Dette referer Torkjel Sandanger til som cocktail-effekten:

- Vi blir druknet i nye stoffer. Hvert enkelt stoff for seg selv trenger ikke å være veldig skadelig, men hva skjer når det stoffet er nummer en på toppen av fire hundre andre i kroppen din?

Sandanger er også opptatt av at mange miljøstoffer hører til i omgivelsene vi tilbringer mest tid i:

- Vi tilbringer mesterparten av tiden vår inne og flere studier har vist at det kan finnes svært mange miljøgifter i inneluft, noe som er veldig viktig og bør granskes nærmere.

Forskning versus industri

Mange stoffer blir brukt i kommersielle sammenhenger inntil forskning rekker å si at de er farlige nok til å begrenses eller forbys.

- Det har aldri skjedd at grenseverdiene for når et stoff kan være skadelig har økt med kunnskap, heller motsatt, for å si det sann.

Med det refererer Torkjel Sandanger til det faktum at mange stoffer viser seg å være verre enn antatt til å begynne med.

Selv om det hjelper å henvise til forskningsresultater som grunnlag for å forby kjemikaliebruk i forbruksvarer, er

uforsvarlig håndtering av risikoavfall et annet problem.

- Vesten sender kassert elektronikk til Vest-Afrika, hvor det håndteres uten nødvendig beskyttelsesutstyr og restene ofte blir brent, forteller Sandanger.

Denne risikable løsningen er billigere enn å håndtere elektronisk avfall på trygt vis under nødvendige sikkerhetsrammer. Dette er bare ett av eksemplene på forurensningsspredning. Arktiske økosystemer er også utsatt, fordi marint liv har blitt forurenset.

På spørsmålet om det er deprimerende å vite at penger har større innflytelse enn sikkerhet, har Torkjel Sandanger følgende å si:

- Nei, jeg blir ikke deprimeret. Jeg håper bare at resultater fra vår forskning kan være med å påvirke dette.

Nature and human community

ENVIRONMENTALISM

TEXT: Aman Kder Kamsare
PHOTO: David Broome

"I wish to speak a word for Nature, for absolute Freedom and Wildness, as contrasted with a Freedom and Culture more civil, to regard man as an inhabitant, or a part and parcel of Nature, rather than a member of society."

Henry David Thoreau

The main objective of this article is to shed light on the intimate relationship between nature and human society. I will attempt to identify a few healthy and positive attitudes that enable the building and maintenance of balance in our ecosystem. In the meantime, effort will be made to explore a few negative attitudes and actions. Negative, in that they lead to the disintegration of the ecosystem and as a result, environmental degradation.

How should we act towards our environment in order to thwart the ecological crises before it is too late?

Should we consider nature and human society as two mutually-exclusive components, or as integral parts of each other? In the quotation above, Thoreau advises, "to regard man as an inhabitant, or a part and parcel of Nature, rather than a member of society". This tells of the inseparable relationship and interdependence between nature and human community. This includes our roles and responsibilities in constructing and sustaining harmony between human community and our natural habitat. According to Thoreau, nature and human community are not diametrically opposed to each other, as it is often imagined. On the contrary- every human being is not only a member of human community, but also a part and parcel of nature. I believe this is the reason most Norwegians love nature, and connect with it in their everyday lives. But the main qu-

estion to be answered is "do we care for nature as we love it?"

We receive an answer from Norwegian philosopher Arne Næss, in his book *Ecology, Community and Lifestyle* (1989). Næss pinpoints the reason for contemporary ecological crises to be Western ideologies characterized by **anthropocentrism**. For Næss, anthropocentrism is the inclination to imagine nonhuman nature primarily in terms of human interests.

Ecologists are not unanimous in their views of the relationship between human community and natural environment. So-called 'deep ecologists' like Næss suggest a complete return to nature, while more moderate ecologists underline the pressing need for conservation. Those who consider themselves deep ecologists emphasize that nature has value in and of itself. On the other hand, 'social ecologists' are utilitarian in their outlook, and believe that nature must be treated primarily on the basis of human needs. Human needs- often understood as the demand to satisfy market needs. According to a social ecologist view, nature is nothing but a commodity for sale. This outlook has consequently resulted in much of the environmental destruction we've faced in our time. The activities of Shell in the Niger Delta, where large areas have been destroyed for the sake of profit maximization, are a case in point. The desecration of our natural environment does not stop

at nature, but also leads to the destruction of human community as whole. The fatal threats faced by the indigenous people of the Amazon provide another example of this.

Some environmentalists promote an explicitly feminist stance towards eco-criticism. Like deep ecologists, they attribute the main source of environmental problems to be the prioritization of human interests. More specifically, they characterized this as **androcentrism**, the predisposition to conceive nonhuman nature in terms of male interests. These environmentalists argue that patriarchal tradition - particularly in the West- associates nature with women, and exploits them.

The main purpose of this article is to rekindle a debate that facilitates an increased ecological consciousness. To serve a reminder that nature should not be considered a simple commodity, but a component of human community. In other words, nature and human society are deeply interwoven- to the point where any human act affecting nature, ultimately affects humanity as a whole. I recall a childhood memory in which my father told me: "cutting a tree is tantamount to killing a human being". This reminds us of the need to monitor technologies, maintain harmony, and strike balance between nature and culture. The quest for environmental justice is the pressing need for survival of all humanity.

Sjødeponering av gruveavfall: etikken er uviktig

BÆREKRAFT

TEKST: Rasmus W. Olsen

ILLUSTRASJON: Reidun Heggen

Regjeringen og dens representanter snakker om lokal verdiskapning og at de har valgt det mest bærekraftige alternativet. Norge stiller seg dermed på siden av det internasjonale samfunnets normer for hva gjelder sjødeponi av gruveavfall, som unisont fordømmes som svært skadelig for økosystemet i havet fordi man ikke kan forutse konsekvensene.

Miljømessige konsekvenser uten etiske hensyn

Nordic Mining har gjennom sine egne utredninger fått kartlagt miljømessige konsekvenser, og spørsmålet om Nordic Mining har tatt stilling til det etiske ved bruk av sjødeponi ble besvart av CEO Ivar Fossum:

- Det etiske har ikke vært et fokusområde for oss - Ivar Fossum, CEO Nordic Mining

- Det etiske har ikke vært et fokusområde for oss, det har derimot miljømessige konsekvenser.

Utopia kontaktet Tor-Petter Johnsen visedministrerende direktør i Norsk institutt for vannforskning i den hensikt å kommentere saken.

- Vi ønsker ikke å bli brukt i en politisk debatt. - sa han.

Debatten raser og miljøbevegelsen truer med sivil ulydighet om nødvendig. Man skulle tro at regjeringen tar innsigelser fra tusener av nordmenn, forskere og eksperter på alvor og vurderer om vi har lyst til å være et av ytterst få land som tillater sjødeponi.

Forskningens rolle

Det sentrale spørsmålet i debatten dreier rundt hvorvidt det er forsvarlig å dumpe gruveavfall i fjorden ut fra et 2-10 års perspektiv på når bunnforholdene er tilbake til en normalen. Noe som er beskrevet blant annet i Miljødirektoratets konsekvensutredning. Hva angår sjødeponiet i Førdefjorden har CEO i Nordic Mining, Ivar Fossum

blitt sitert på følgende i The Guardian: **Den siste saken hvor miljødebatten tas til nye høyder angår det mye omtalte sjødeponiet i Førdefjorden.**

"I am not a marine biologist but, based on the studies we have done, the marine biologists are wrong." - Ivar Fossum, CEO Nordic Mining (theguardian)

Utopia spurte masterstudent i ferskvannsøkologi Pierre Fagard, om konsekvensutredningen for sjødeponi.

- Alle organismer for eksempel fisk, skjell og tare er tilpasset til et mer eller mindre spesifikt habitat både som parings- og næringsområde.

Gruveutslipp i slike områder påvirker bunnformasjonen og dets spesifikke mønstre og vil dermed forstyrre økosystemet. Sjansen for å gjenopprette det opprinnelige økologiske samfunnet innen en tiårsperiode er veldig smal, ifølge Fagard.

- Det er som å legge et helt naturreservat med sine veldig spesifikke og tilpassede plante- og dyrearter under flere hundre tusen tonn gruveavfall og forvente at artene som gjorde miljøet unikt er tilbake i sin opprinnelige tilstand etter bare 10 år!

- Vi ønsker ikke å bli brukt i en politisk debatt. - Tor-Petter Johnsen, visedministrerende direktør i Norsk institutt for vannforskning

Videre utdyper Fagard forskningens rolle og utredningens begrensninger:

- Forskningens rolle er å vurdere i hvilken grad et område som skal deponeres er viktig som habitat for ulike organismer.

I følge Fagard blir forskningen i mange tilfeller finansiert for å gjennomføre studier av laksefisk og torsk, siden det er av størst betydning for økonomi og fiskefangst.

- Konsekvenser for andre organismer som kan

spille en nøkkelrolle gjennom økologiske interaksjoner, blir undervurdert.

Bærekraft

I 1987 definerte Brundtland-kommisjonen bærekraftig utvikling som «en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov.» Argumentet for at sjødeponi tillates virker å være at så lenge de samfunnsøkonomiske fordelene er større enn de miljømessige påvirkningene, så er det greit. Dette på tross av internasjonale normer, negative konsekvenser for økosystemet og uvisse konsekvenser for fremtidige generasjoners mulighet til å tilfredsstille sine behov.

21. april i år gikk Miljødirektoratet ut på sine egne nettsider og forsvarte valget om ja til sjødeponi i Førdefjorden med følgende utsagn:

«All ny gruvevirksomhet vil ha negative konsekvenser for naturen. Derfor er det ingen enkel vurdering å veie konsekvenser opp mot fordeler ved aktiviteten. I denne saken er imidlertid Miljødirektoratets konklusjon at fordelene er større enn ulempene. Aktiviteten vil opplagt ha miljøkonsekvenser, men ikke i det omfanget som debatten kan gi inntrykk av.»

Ellen Hambro, direktør for Miljødirektoratet var ikke tilgjengelig for kommentar da

- Konsekvenser for andre organismer som kan spille en nøkkelrolle gjennom økologiske interaksjoner, blir undervurdert. – Pierre Fagard, masterstudent i ferskvannsökologi

Utopia ringte.

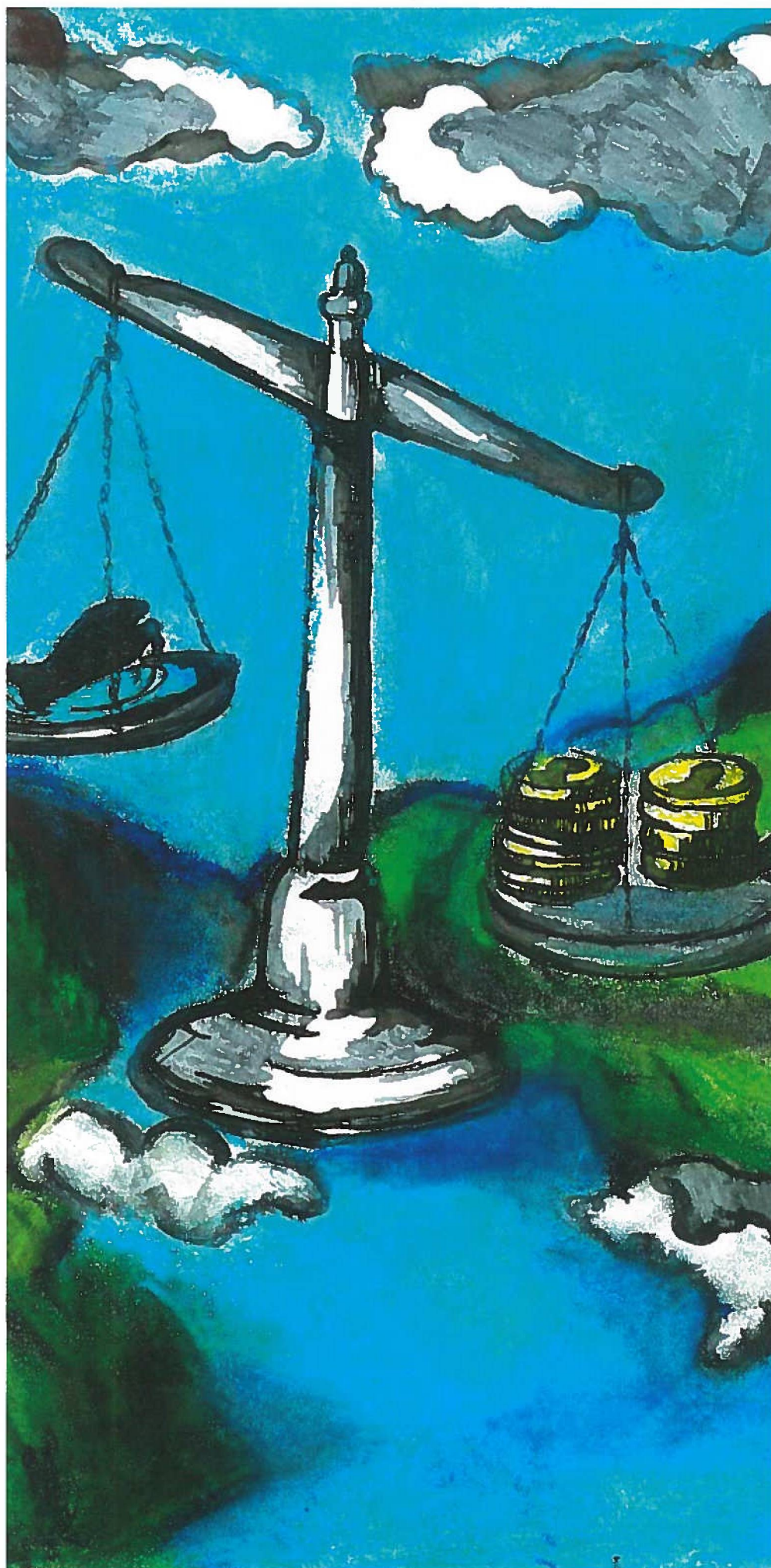
Strategi for bærekraftig utvikling

I Norges strategi for bærekraftig utvikling utgitt av Finansdepartementet under regjeringen Stoltenberg II skrives det at «Regjeringen har som mål å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010.» I saken om sjødeponiet i Førdefjorden ble det i Miljødirektoratets anbefaling gjort en avveining mellom positive og negative konsekvenser av å tillate sjødeponiet, man kan blant annet lese at;

- Etableringen av et dypvannsdeponi vil medføre endringer i økosystemet, og at bunnsfauna og mulig bruk av området som gytefelt for blålange og oppvekstområde for brusfisk forsvinner fra deponiområdet. Dette vurderes som en betydelig ulempe.

Man vet i dag mye om ulike effekter gruveavfall og miljøgifter har på miljøet, det være seg på land, i luften eller til havs. Det vi enda ikke vet om livet i havet er og kommer til å være gjenstand for forskning i all uoverskuelig fremtid. Det betyr også at man bør anvende føre-var prinsippet i alle spørsmål hvor de reelle miljøkonsekvensene er ukjente.

... sjansen for å få tilbake det opprinnelige økologiske samfunnet etter bare 10 år er helt utopisk. – Pierre Fagard, masterstudent i ferskvannsökologi

Boligplaner truer med å utslette unikt naturområde

MILJØKONSEKVENSER

TEKST: Lene Oline Sedolfsen
FOTO: Olga Shavrina

Tromsø Arboretet står i fare for å fjernes til fordel for boligutbygging, som følge av at forskningsgården Holt avvikles.

I skrivende stund foregår høringer rundt nedbygging av Holt-gården. Bioforsk har bestemt at virksomheten til forskningsgården skal avvikles og forflyttes til "egnede lokaler". Tromsø arboretet med sine 150 arter, 700 individer og over 90 år gammelt planteliv står i fare for å forsvinne, fordi arboretet befinner seg på et areal som er uforenelig med boligbygging.

- Noen av de eldste trærne er plantet på slutten av 1920-tallet. Det er uten tvil et spareverdig område, sier Karl-Dag Vorren, professor emeritus ved Arktisk og Marin biologi (AMB), tidligere professor i økologisk botanikk.

Arboretet befinner seg på et areal opprinnelig avsatt til Holt, under Bioforsk. Grunnet avviklingen av Holt, har Tromsø Kommu-

ne foreslått en nedbygging av Arboretet – til fordel for bygging av nye boliger.

Flytte eventyrskogen

Tromsø Arboretet er et unikt prosjekt, der mange forskjellige tre- og plantearter fra mellomboreale og subarktiske soner har blitt plantet.

- Det er foreslått at trærne flyttes til et mindre arealkrevende område ved botanisk hage. No' en av de største trær er 10 meter. Det kan være interessant å høre hvordan de har tenkt å gjennomføre dette, sier professor emeritus Vorren.

Det er uklart hvorvidt alle artsindividene fra Arboretet overlever en foreslått forflytning. Det er også uklart hvordan en slik eventuell forflytning av trær og plantearter vil fortone seg. Per i dag, er det ikke en romslig kapasitet ved botanisk hage som kan imøtekomme slike behov og fungere som en surrogat for Arboretet.

En unik naturperle forsvinner

Holtmarka og Tromsø Arboretet er kjente turområder med stor anvendelse for lokalbefolkningen. Arboretet ligger ved siden av en skiløype, og strekker seg i områder brukt for utendørs- og friluftaktiviteter.

Holt: Uopprettelige ringvirkninger

Utbygging av grøntarealet på Holt vil ha ringvirkninger på flere plan, for innbyggere, forskning og selve området

MILJØKONSEKVENSER

TEKST: Alexandra Tenebroso

Bioforsk styre har selv foreslått å avvikle Holt-gården, noe Tromsø kommune så som potensiale for overtakelse til fordel for utbygging av boligfelt. Dette innebærer også Tromsø Arboretet, som ligger på eiendommen til Landbruks- og Matdepartementet, samt Klimalaboratoriet tilhørende UiT.

Dyre- og plantelivet i Holt-marka er unikt på Tromsøya, og konsekvensene av å gjøre grøntarealet om til boligfelt vil være uopprettelige.

Odd-Arild Finnes, ansatt i Bioforsk Holt, mener at konsekvensutredningen før beslutningsfattelsen, fra kommunens side, burde vært grundigere:

- Viktige forhold er oversert i utredningen og det er nødvendig å gjøre en forskningsmessig og faglig vurdering før de bestemmer seg for å bygge boliger.

Miljø- og klimaarv trues

Det som ikke kan flyttes er matjord på Holt-arealet, som er verdifull jord med høyt moldinnhold brukt til dyrking.

Tromsø Arboret er uforenelig med byggeplaner slik det er nå, og må derfor trolig bøte med livet for at gjennomføringen skal skje. Det finnes ingen prosedyrer for å flytte planter og trær som er plantet for flere tiår siden, og det er heller ingen plass de kan flyttes til.

- Arboretet er et langsiktig affære som krever god plass, kommenterer Finnes.

I utgangspunktet har Bioforsk Holt ingen ansvarstilknytning til Arboretet.

- Det er nesten galgenhumoristisk hvis forskning og trær skal flyttes til Tromsdalen, bemerket Odd-Arild Finnes om løsningsfor-slagsom er lansert.

Berører UiT

Klimalaboratoriet tilhørende Institutt for Arktisk og Marin Biologi ved UiT, holder til på Holt-området. Dette anlegget er i direkte interessekonflikt med boligplaner, da det vil ha innvirkning på lysforhold grunnet beliggenheten.

Rektor ved UiT, Anne Husebekk, tror Holt saken kan ha svært interessante beslutningsveier, og støtter i hovedsaken forskningsinteressene:

- Mitt håp er at landbruksforskningen på Holt skal fortsette, ikke minst fordi klimaendringene er betydelige i Nord og landbruket må tilpasses nye klimaforhold.

Vilje til samarbeid

Samtidig uttrykker Finnes at dialogen med kommunen har vært preget av samarbeidsvilighet.

- Det er vilje til at det skal fortsette å være et grønt areal, og vi vil kunne fortsette å leie deler av Åsgårdeieendommen. Vi ønsker spesielt å beholde arealet på nordsiden av veien.

Hvis intensjonen til Tromsø kommune er at Tromsø skal bli arktisk hovedstad, virker det kontraintuitivt og uklart hvordan delvis nedleggelse av byens landbruksforskning samt unike arktiske klima bidrar til dette.

Holt-saken: pose og sekk for kommunen

Holt-tomta er et tap i forsknings- og miljømessig sammenheng, men ettertraktet investeringsgevinst for Tromsø kommune.

KOMMENTAR

TEKST: Alexandra Tenebroso

Selv etter å ha betraktet Holt-saken fra flere sider, fremtoner det seg som en merkelig prosess, der Tromsø kommunestyre tilsynelatende vil ha penger for å kvitte seg med Holt.

Tromsø kommune har som et langsiktig mål å heve innbyggertallet til 120 000 innen de kommende tyve år, noe som overskygger ivaretagelse av det unike nærmiljøet, hvis det skal rettferdiggjøre ombygging av Holt-tomta til boliger.

Private utbyggere?

Et av argumentene brukt til fordel for boligutbyggingen har vært studentmengden og bolig-mangel, nevnt som en fordel for nytillflytting av studenter. Holt-tomten er ettertraktet av private utbyggere grunnet dets beliggenhet, forhold og utsikt. Om vedtak om regulering til boligforhold vedrørende Holt-tomten får flertall i Kommunestyret til høsten, gjenstår å se. Det kan se ut til at Ap, H og Frp har samme mål i saken og hvor de ønsker å lekke til rette for med et større offentlig-privat samarbeid, der deler av boliger kan kjøpes opp av Tromsø kommune. I og med at tomten er så verdifull, vil det kunne dekke boligbehovet for de styrtrike studentene ved UiT-NAU.

Det er noe uklart hvorfor alt av Tromsøs utvikling tilsynelatende skal ta sted på Tromsøya istedenfor Kvaløya og Movika, sett og fortolket utfra Tromsø kommunestyrets prioriteringer. Et annet spørsmål man kan stille seg er hvorfor et innbyggertall er et godt mål i seg selv. Kommunens plan om å gjøre Holt om til et boligutbyggingsareal har møtt motstand fra flere hold. En slik utvikling vitner om ambisjoner som ikke er i tråd med demokrati for øvrig. Holt-saken ligger an til å bli en varm potet i den lokale valgkampen til høsten.

Tromsø kommunes planer om nedbygging av friluftsområdet og arboretet ved Bak-Olsen

LESERINNLEGG

TEKST: Karl-Dag Vorren

Tromsø Kommune har den 26. mars i år lagt fram en såkalt "Konsekvensutredning av nye utbyggingsområder" som et vedlegg til Kommuneplanens arealdel 2015-2026, som blant annet omhandler Holtmarka.

Hvis dette er et eksempel på innstillingen til planleggerne og politikerne i byen, så må jeg si at gamle Tromsø går dystre tider i møte.

Prosjekt nr. 72, side 70-74, gjelder Holt forsøksgård (Bioforsk) br.nr. 118/3, 118/373 og del av 118/1. En blå strek innlemmer alt areal vest for Bak-Olsen og skiløypa i nedbyggingsområdet (boliger). Det vil si at et populært friluftsområde på vel 90 dekar vil bli nedbygd. Området var tidligere disponert til "rypefarm" og "reinfarm", og inneholder dammen som tidligere var vanninntak for Holt, et flott, 20 da stort granfelt fra ca. 1947 med en gråhegre-koloni, og nå også Tromsø Arboret med ca. 700 individer av busker og trær fra nordlig trakter og fra fjellområder på den nordlige halvkule. Området har et nett av turstier som jevnlig brukes av øyas innbyggere.

"Arboret" betyr et område beplantet med et mangfold av trær og busker fra ulike områder og voksestedstyper. Etter en overenskomst mellom Holt Forsøksgård, Botanisk Hage og med sterk støtte fra Troms Fylke ved Fylkeskogsjefen, samt Det norske skogselskap ble det i år 2000 vedtatt å utvikle et Arboret på Holteiendommen. Dette var et resultat av flere års forarbeid. De eldste trærne som er plantet i Arboretsammenheng skriver seg fra slutten av 1970-tallet. Tromsø Kommune har bidratt med bygging av stier, Det norske skogselskap og Genressursutvalget for skogstrær har vært viktige bidragsytere slik at stier kunne bygges og plantemateriale m.m. kunne kjøpes inn. Det har vært et lavkostprosjekt der mye av verdien ligger i arbeidsinnsats.

De fleste plantene begynner å få en viss størrelse og dermed gjøre seg visuelt gjeldende. De største plantene, som lerketrærne, er nå ca. 10 m høye.

Jeg vet ikke om det er et forsøk fra forfatterne av utredningen på å være morsomme, når de foreslår at arboretmaterialet kan flyttes til et nytt, "mindre arealomfattende arboret" ved Botanisk hage. Så vidt jeg vet har ikke Tromsø Kommune noe areal ved Botanisk hage å gi bort, og noen må finansiere flyttingen; Tromsø kommune? De to arboretene det er naturlig å sammenligne seg med har følgende arealer: Ringve i Trondheim ca. 160 da, Minde ved Bergen ca. 900 da.

Tromsø kommune bør i sin frenetiske tomtejakt se ut over de trange grensene som øya setter. Det er for eksempel underlig at ikke Ramfjordmoen og Langmoen på Breivikeidet for lengst er regulert og opparbeidet til næringsareal og de tilstøtende områdene til boareal. Her er mange kvadratkilometer med flatt lende som i praksis kan bli en ny by med jernbane-endestasjon og veiknutepunkt østover og sørover.

Holtmarka sør sammen med Bak-Olsen utgjør en helhet, en park som ved godt stell - gjerne kommunalt - nå og særlig i fremtiden vil være en oase for store og små. Jeg håper inderlig at det er noen ansvarlige politikere igjen som føler for byen Tromsø og kan bidra til å stoppe eller endre de foreliggende planene, og berge et enestående friområde. I framtida vil det få et parklignende utseende - med plener og glenner mellom solide trestammer, og gi de åpne Bak-Olsen-bakkene en vakker og viktig skjerming og innramming. For folk med interesse for tre- og buskdyrking kan arboret-innholdet bli en viktig inspirasjon.

REDAKSJONELL INFORMASJON TIL LESERBREVET:

Protest mot planene for rasing av Tromsø arboret, holtmarka sør

Utopia fikk tilsendt et leserinnlegg og protest til Tromsø Kommune som tidligere var sendt inn til avisen Nordlys. Dessverre har ikke innlegget kom på trykk på grunn av rot med e-postadresser og mangel på redaksjonell kapasitet i en het debatt om Tromsøs grønne lunge - Holt. Debattinnlegg vedrørende Holt-saken har i følge Nordlys strømmet inn i en slik grad at redaksjonen har sett seg nødt til å legge saken på is, foreløpig. Debattredaktør Øystein Barth Heyerdahl i Nordlys kunne fortelle at de ville trykke Vorren sitt innlegg over helgen, da studentmagasinet Utopia tok kontakt fredag 9.mai.

Dag Karl Vorren viser til den såkalte «Konsekvensutredningene av nye utbyggingsområder» av 26.03.15, som han ble gjort kjent med 21. april.

I den anledning har han på vegne av Arbeidsgruppa for Tromsø Arboret sendt inn et leserinnlegg til avisa «Nordlys» for ca to ukers tid siden, da Utopia gikk i trykk. Det er ikke tatt inn i Nordlys' leerspalter, men Utopia har valgt å trykke det da det gir en kortfattet oversikt over Arboretets status, som en del av et allerede opparbeidet og publikums-populært friområde. Og ikke minst en viktig del av forskningsmiljøet som er berørt i Holt-saken.

Arbeidsgruppen viser i sin protest spesielt til «konsekvensutredningens» uttalelser om flytting av arboretmaterialet til et mindre areal i nærheten av Botanisk Hage og ber om en utdyping av hva som ligger i dette, når det gjelder areal og økonomi.

Hvis det bare er løse tanker, legger de ned en sterk protest mot de planlagte raseringen av området. De protesterer ikke bare på vegne av de innplantede ca. 700 individene, men mot at man vil fjerne en enestående kombinasjon av flere naturlige vegetasjonstyper, med bl.a. urterik oreskog og bjørkeskog, og diverse sumpskogstyper, samt store, flotte granplantefelt med tømmertrær. De protesterer også mot kommunens bit-for-bit-taktikk med å fjerne de friarealene som virkelig betyr noe for folks trivsel og velvære, forteller Karl-Dag Vorren studentmagasinet Utopia.

Nytt styre i FN-Studentene

STUDENTORGANISASJON

TEKST: Hege Kallbekken

FOTO: Olga Shavrina

Studenter vil informere og skape debatt om FN og deres arbeid, og rekrutterer nye medlemmer.

Bjørn-Einar Morkemo og Daniar Ramak er henholdsvis nyvalgt leder og nestleder i FN-studentene i Tromsø. De jobber for å opplyse, engasjere og skape debatt om FN som organisasjon, og spørsmål knyttet til utvikling, likestilling, menneskerettigheter, miljø og klima og andre tema som FN jobber med. Det gjør de gjennom å arrangere foredrag, debatter, filmvisninger og snakke med folk på stand.

Så langt i år har de blant annet markert den internasjonale kvinnedagen med filmvisning av BBC-dokumentaren «Indias datter» og foredrag om kvinners rettigheter med professor Tone Bleie. De har også

hatt stand for å informere om Verdens vanddag og utfordringen med å sikre rent drikkevann til hele verdens befolkning, som er en prioritert oppgave i FN.

Personlige erfaringer bidro til engasjement
Studentene som engasjerer seg for disse spørsmålene ved UiT er en god blanding av norske og utenlandske studenter, og noen av dem har personlige erfaringer som har styrket deres engasjement. Nestleder Daniar Raimak forteller at han personlig har sett hva som kan skje med mennesker som får rettighetene sine krenket, og at det har motivert ham til å engasjere seg i FN-studentene.

- Jeg er norsk-kurder og kom til Norge som femåring fra Irak. Det jeg har opplevd gjør det ekstra interessant for meg å jobbe med for eksempel minoritetsrettigheter. FNs verdier er mine verdier også, sier Raimak.

Leder Bjørn-Einar Morkemo forteller at FN-studentene ikke bare jobber for og med bakgrunn i FNs verdier, men at lokallaget også avspeiler dette, med en medlemsmasse fra hele verden med mange ulike erfaringer. I tillegg foregår det meste av arbeidet på engelsk. Dersom du ønsker å engasjere deg er det bare ta kontakt med oss, avslutter Morkemo.

FN-studentene

- FN-studentene er en politisk og religiøst uavhengig studentorganisasjon underlagt FN-sambandet
- Har som formål å spre informasjon og engasjement om FN og FNs arbeid
- Har lokallag ved alle de største studiestedene i Norge
- FN-sambandet er et uavhengig informasjonssenter med FN og internasjonale spørsmål som arbeidsområde

The UN Student Association's Campaign for Respecting Water

The Campaign was held by the members of the FN Studentene Association (UN Student Association) for delivering possible solutions about 'improving access to safe drinking-water and adequate sanitation for human development'. Most importantly, it advocated for the respect of water as an important resource for the survival of life. This article is written by Nicolas ALBERTINI, a member of the FN Studentene i Tromsø.

ACTIVISM

TEKST: Nicolas Albertini (FN studentene i Tromsø)
FOTO: Press

I am not writing to change your life, but to change the world and if you notice what I am trying to say, you will probably be able to change the world around you. The foremost point, is to ask to people how do they respect water, considering its intrinsic importance as the most important thing that keeps them alive?

In a span of almost 3.8 billion years, every organism on this planet has been continuously struggling for water. And human beings, since birth, have been fighting for land, resources, and power. If we go beyond our power struggles, we can see that one of the most important problems in the world is safe and quality access to drinking water, which more than 780 million (UN Water, 2013) people do not have.

I am often struggling with questions about the world in which I am living – one of the pertinent ones is how the world, itself, is evolving and the answers that I am overwhelmed by is there exists a wide gap between what we know and what we are aware of. We are all supposed to know that access to drinking water is a big problem in our world because we all have seen pictures representing drought and famines in barren lands.

However, knowing is not enough. It is still a process that needs to be achieved that we respect ourselves by respecting people who don't have the resources that we do, people who do not live how we live- people who, every single day of their lives, have to fight for this basic resource of life. This important step is called humanity, which for me, is the capacity of human beings living in abundance and adequate conditions putting in the effort to understand and empathize with how human beings living in insufficient situations are able to cope with these inadequacies.

I truly believe that humanity is closely related to awareness. Awareness about what is really happening here, in our world, during the time that you spend to eat, the time that you spend to work, the time that you spend to feel the love of your family and your friends, and the time that you spend to exist. To give you an idea, if you spend one second to count one human being who doesn't have access to drinking water, you will need 25 years to count all the humans who are dying of water related issues. This, is the weight of reality.

Now that you are aware of the situation, I would like you take the example of cleaning dishes or washing one's hands. If you observe how much water you really need

in order to do these tasks, then you will be surprised to find that what you really need is truly less than what you actually imagined. Another thing that you will be interested to observe is the relevance of time in this reflection.

I believe that, today, we do not have enough time to live holistically. In this world of an exponential evolution, human beings are limited by the modern notion of time and the way they are supposed to use it. In such dialectics, the notion of time merely becomes a limiting factor in continuously putting people under stress. We need to re-evaluate this process in order to live with respect for things around us, especially in consideration of our mutual ancient heritage where people used to be patient, would refill their glass of water, and appreciate the moment when they were able to drink it.

All I am requesting is to respect people who don't have the chances in life that we fortunately do and who have to struggle for their basic freedoms of survival. I request you to consider this appeal because I believe that as you would respect your family, your friends, your sons and daughters, then you would definitely not disrespect the valuable and essential resource that water is.

NSO for søringer?

DEBATT

TEKST: Stewart Håseth

ILLUSTRASJON: Adrian Myhren

NSO har på nytt gjennomført et valg for spesielt inviterte.

Hestehandel

Det er en kjensgjerning at det i forkant av disse valgene foregår mye aktivitet på bakrommet. Artikkelforfatteren har selv stått til valg til flere valg ved NSO, deriblant AU, og det var alltid snakk om å få fordelt representantene slik at færrest institusjoner var involvert. I år var det tydeligvis intet unntak. NSOs neste AU består kun av representanter fra Norges 3 største byer, samt én fra UiA. Dette er intet annet enn en fallitterklæring av den norske studentpolitikken. Therese Eia Lerøen og de andre valgte er sikkert dyktige, faglige personer, med rik kunnskap for sine respektive felt. Likevel er det mange med minst like stor faglig tyngde fra institusjoner fra nordligere breddegrader som kunne gjort det samme.

ligere institusjoner er iferd med å bli skjøvet ut i det store mørke intet! UiT stilte med et medlem som ikke ble innstilt denne gangen, men ble som Hermansen nevnte ovenfor ikke valgt på tross et mandat der valgkomiteen skulle ta hensyn til blant annet geografisk spredning.

”Som leder av Studentparlamentet mener jeg at det er beklagelig av valgkomiteen å ikke innstille noen fra Nord-Norge” Daniel Hermansen, leder for AU, UiT

Egen sentral studentorganisasjon i nord?

Med et hederlig unntak i Åsne Høgetveits periode i NSO 2011-12 har UiT ikke hatt noen sentral posisjon i NSO. Nå ble riktignok Beldo valgt inn i sentralstyret, men det er et organ uten reelle rettigheter utover et mandat om «å passe på» AU. (forf. eget utsagn). Nå kan kanskje NSO si de hadde en finger med i beslutningen av at Tromsø fikk flere studentboliger tidligere i år, men det var fra en søknad som allerede var lovet vedtatt før den forlot Tromsø. Nå må alle institusjoner fra HiNT og nordover begynne å snakke sammen, og se hvor mye de tåler før de ser seg bedre tjent med en egen sentral studentorganisasjon som ser deres virkelige behov. Studentene i Nord-Norge er ihvertfall ikke tjent med holdningene til det kommende AUs leder, Therese Eia Lerøen dessverre.

”Det viktigste for å få folk valg inn i Arbeidsutvalget er å oppfordre folk til å stille til valg” Therese Eia Lerøen, påtroppende leder for AU, NSO

NSO hadde valg på videre ledelse for det neste studieåret 18. april i Lillestrøm. Allerede under innstillingen et par dager før var det mange som reagerte da valgkomiteen ikke fant plass til en eneste kandidat nord for Trondheim. UiTs AU-leder Daniel Hermansen sa dette da innstillingen ble offentliggjort:

«Personlig mener jeg at det er beklagelig av valgkomiteen å ikke innstille noen fra Nord-Norge. At NSOs valgkomité velger å fravike mandatet gitt av vedtektene vedrørende geografisk spredning hos kandidatene er sterkt beklagelig.»

Tåkeprat

Vi er ikke tjent med et AU som kun har fokus på det som skjer hos søringene. Da Utopia spurte den nyvalgte lederen for NSOs AU, Therese Eia Lerøen, om hvordan NSO ville synliggjøre studentene i nord, fikk vi dette svaret tilbake:

«Når det kommer til synlighet mener jeg det er viktig at NSO er synlig for alle studenter og andre. Det viktigste for å få folk valg inn i Arbeidsutvalget er å oppfordre folk til å stille til valg.»

Kan hende andre ser logikken her, men for Utopia ser det ut til at alle nord-

NSO – av og for studenter

LESERINLEGG

TEKST: Therese Eia Lerøen, påtroppende leder i NSO

FOTO: Bjørn Vidar Lerøen

Norsk studentorganisasjon (NSO) er en interesseorganisasjon som gjennom sine medlemslag representerer over 220.000 studenter. Vi jobber hver dag for å sikre at du får en bedre studiehverdag gjennom flere studentboliger, økt studiefinansiering, et bedre velferdstilbud og økt kvalitet på det studiet du går på.

Som påtroppende leder for NSO er det viktig for meg at studentene føler et eierskap til organisasjonen. Et slikt eierskap ønsker jeg å få til gjennom å snakke tydelig om det som påvirker studentenes hverdag, slik som studentstøtten, studentboligen, bedre undervisning og vurdering. Om studentene kjenner seg igjen i vårt budskap, er det enklere å skape det nødvendige eierskapet for alle. Som organisasjon skal vi være synlige både for studenter og andre, det kan gjøres på flere måter.

Synlighet

NSO har 43 medlemslag. Det betyr at det er 43 studentdemokratier som har bestemt at de skal være en del av NSO, og til sammen representerer disse 220.000 studenter. Vi skal være synlige i media og holde god kontakt med medlemslagene. NSO har i flere år tilbudt kurs til medlemslag som ønsker det. Jeg sender med glede representanter fra NSO på besøk til Tromsø for å holde kurs på et av tillitsvalgarrangementene og ser

frem til å motta invitasjoner til dette.

Ansvar som tillitsvalgt

NSO går nå over fra et landsstyre med 44 representanter til et sentralstyre med 13 representanter. Sentralstyrets oppgaver er langt mer omfattende enn "å passe på" arbeidsutvalget. Sentralstyret har det overordnede ansvaret for NSO mellom landsmøtene. Sentralstyret har i oppgave å vedta politiske strategier som NSO sine statsbudsjettkrav, politiske dokumenter, spesifisert budsjett, mandat for NSO sine komiteer og resolusjoner, for å nevne noe. Sentralstyrerepresentantene står også fritt til å sende egne saker til møtene de ønsker å diskutere. Det å være sentralstyrerepresentant valgt av landsmøtet er et viktig verv og innebærer stort ansvar.

Studentene i Nord-Norge er, på lik linje med alle studenter, tjent med en nasjonal studentorganisasjon som jobber for å bedre studentenes hverdag. Jeg tar gjerne i mot innspill på hvordan vi best gjør det.

Caroline, Jan Erik (tannlege), Marthe, Anita (tannpleier), Christina (tannpleier), Karina (tannpleier)

Ønsker deg velkommen til:

- Undersøkelse med to røntgen, tannsteinsrens og puss kr 522,- (ordinært kr 870,-)
- Tannbleiking kr 1800,- (ordinært kr 3000,-)
- Tannsmykker, saltblåsing etc.

Studentrabatt 40%

hos tannpleier.

På behandling utført av tannlege gis som før 20% studentrabatt.
Husk studentbevis ☺

Ring for time:

MNTF *Tenner i sentrum*

Tannlege Kjærstad AS
Storgata 39, Tromsø,
tlf 776 83 188
resepsjon@tannlegekjaerstad.nhn.no

Tannlege Jan Erik Kjærstad
Tannpleiere Anita Wiik,
Christina Fredheim og Karina Bergland

Mangfold i toppen

STUDENTPOLITIKK

TEKST: Erik Iversen
FOTO: Olga Shavrina

Etter årets valg, der Moderat Liste fikk 44 prosent av stemmene, var det mye som på forhånd tydet på at listen også ville ta storeslem på det konstituerende møtet.

- Hvis dette går som det skal, kan dette bli gøy, sa et medlem i "opposisjonen" på vei inn til møtet.

- Studenter er Norges viktigste ressurs, fortalte Anne Husebekk forsamlingen da hun innledet møtet, og roste studentpolitikere. Det er verdt det å delta i studentdemokratiet, selv om det betyr at man ikke fullfører på normert tid, sa hun.

Allerede i det første valget var det ting som tydet på at det ikke skulle bli noen storeslem. Sittende ordstyrer Kristian Eilertsen ble ikke gjenvalgt, men tapte mot Åsne Høgetveit. Så tapte sittende velferdsansvarlig i Arbeidsutvalget (AU) Oliver Mizero mot Driv-president Jonas B. Johnsen i kampen om en plass i studentsamskipnadsstyret. Mizero ble valgt i annen valgomgang, men det lå en spesiell stemning i luften foran valget av heltidspolitikerne i AU.

De grønne, sosialdemokratene og SSL var glade. Ledende moderate politikere var ikke like glade.

- Jeg ser meg selv som uavhengig, sa Aurora Meland (Grønn Liste). I sin linjetale til møtet forsøkte hun å heve seg over partipolitiske interesser.

- Jeg vil være en leder alle skal kunne komme til. Jeg er her for studentene, ikke for partiene, sa hun og kalte tilstandene i det avtroppende parlamentet for "turbulente".

Motkandidaten, Kristian Wangsfjord fra Moderat Liste, ønsket på sin side å snakke om studentvelferd, studentboliger og fusjonen mellom UiT, Høgskolen i Harstad og kanskje Høgskolen i Narvik.

- Fusjonen skal skape et stort og godt universitet i landsdelen, sa han til forsamlingen.

Der Moderat Liste det siste året har hatt styringen over studentpolitikken i Tromsø, viste det konstituerende møtet 6. mai at det blir annerledes til neste år.

Men det var Meland som vant, og den spente stemningen i Auditorium 2 ble brutt.

Som nestleder valgte Studentparlamentet Emil Ellefsen (ML) fremfor Reidun Heggen (SSL). I sin tale trakk Ellefsen frem bibliotek og kollokvierom, matbutikk på campus, sykkelparkering og bedre garderobefasiliteter.

- Mitt store prosjekt blir å få til det jeg kaller et "levende campus", sa han til Utopia etter møtet. Han sa også at han hadde lyst på å arbeide med karriere og næringsliv i AU.

Vanskeligere blir det med de tre andre AU-medlemmene. Hanna Bakke-Jensen (ML), Reidun Heggen (SSL) og Stine Andrea Hasselberg (Arktisk Liste) valgte alle velferd som det de har mest lyst til å arbeide med. Hasselberg, som studerer i Finnmark, så likevel for seg å også jobbe med Finnmark i AU. Heltidspolitikerne velger senere hvilke oppgaver hver enkelt skal ha.

- Det er helt fantastisk, sa Hasselberg da hun ble valgt. At AU er så bredt sammensatt, var også noe som AU-medlemmene så på som veldig positivt.

Til universitetsstyret var det ti kandidater til tre plasser, og også her ble resultatet et bredt utvalg. Kjersti R. Aronsen (uavhengig), Mats Beldo (ML) og Rubesh Thirumeny (AL) ble alle valgt. Etter at en del trakk seg som kandidater til varaplassene ble Ingrid Skjelmo (ML), Anders Lind (uavhengig) og Steffen Haneboe (AL) valgt. Det betød også at sittende leder i AU, Daniel Hermansen, ble forbigått til fordel for Beldo, som er nestleder i AU. Ingen av de andre tre AU-medlemmene som stilte ble heller valgt.

Hverken leder og nestleder i styret til studentsamskipnaden tok gjenvalg. Dermed må styret i høst velge to etterfølgere. Foruten Johnsen og Mizero sitter også Johannes Urvåg, fylkestingsrepresentant for Høyre, og Frid Haldorsen fra Finnmark i styret.

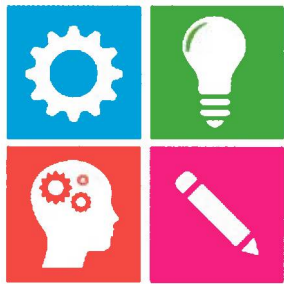
AU består nå av representanter fra fire lister og med en kvinneandel på 80 %. I fjor var tilsvarende tall tre lister og en kvinneandel på 20 %. Alle de valgte begynner i sine verv 1. august, med unntak av Meland og Ellefsen, som begynner som AU-leder og -nestleder 1. juli. for Meland og Ellefsen, som begynner som AU-leder og -nestleder 1. juli.

The Laboratory for All Majors/Students

INNOVASION

TEXT: Amanalla Kashgari
ILLUSTRATION: <http://www.thedtlab.com>

Lynch and Mats Trones. The DT Lab has already cooperated with companies such as Kongsberg Satellite Services AS, North Energy ASA, and Jupiter System Partner AS, to name a few. They also provide design-thinking introduction workshops, consultancy, or custom-tailored services based on the needs of various organizations. At UiT, the DT Lab offers three different design-thinking concept courses, at both bachelor and master levels. In addition, they encourage students to get in touch and share their project ideas. In turn, the DT Lab can assist in developing those ideas into obtainable projects- this includes providing business models, or securing initial financing from organizations, such as Innovation Norway.

According to the DT Lab, their goal is to help people, students, and organizations develop their creative confidence. This includes their abilities to solve critical challenges through human-centered, design-driven approaches. Furthermore, they wish to build an incubator- a place where students can be assisted by the resources available at UiT. That may involve hands-on projects, for example, to link students to networks of companies and organizations. The DT Lab is free for students and faculties. So, what are you waiting for? Begin the innovative process. Start your own business. First, knock on their door.

The University of Tromsø [UiT] has a secret laboratory that can help you to achieve your goals! Yes, for all of you future lawyers, doctors, pharmacists, accountants, linguists, peace and conflict solvers, entrepreneurs, geologists, psychologists, dentists, indigenous study experts, chemists, computer scientists, artists, engineers, physicists, fishers, mathematicians, economists, and tourism specialists.

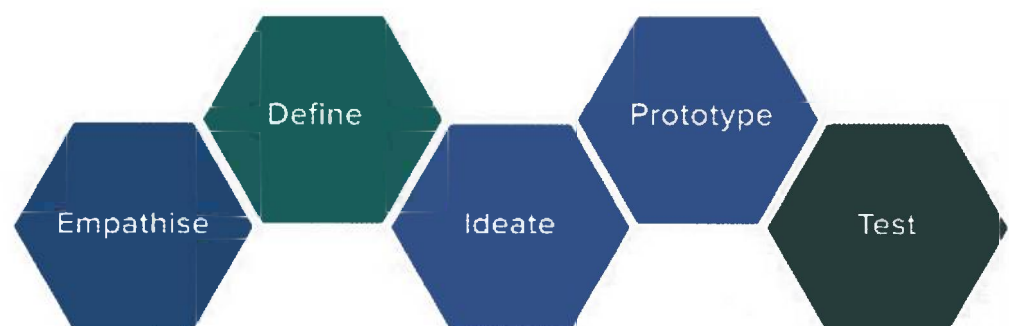
Immerse yourself in a system of innovative thinking; create specific goals for practical problem solving. At this laboratory, students initially focus on reinventing themselves, and perhaps progress to something larger- like the WORLD. This multipurpose place is otherwise known as the DT Lab. Over a glass of beer at Bazinga, it was founded by UiT professor Frederico Lozano and PhD candidate Uladzimir Kamovich in 2013.

The DT Lab uses design-thinking methodology, which is a new approach better suited for growth and innovation, and a powerful way to tackle the unknown. Most people use the word "design" to describe an object or end result. Not at the DT Lab. There, according to an insider, design in its most effective form, is a process. Design is a verb, not a noun.

Design-thinking consists of five key phases: empathizing, defining, ideation, prototyping, and testing. The em-

pathizing phase involves learning about the audience or customer for whom you are designing a prototype. This is done by constructing a point of view that is based on user insight, or needs. The defining phase concentrates on applying clarity and focus to the design space. This is done in order to make sense of the extensive information that has been collected. The ideation phase involves brainstorming; utilization of user insight to come up with creative solutions. In the prototyping phase, a representation of one or more of your ideas is built- with the purpose of been shown to the audience or customer. The testing phase consists of returning to the original user group in order to test your ideas for feedback. The steps aren't linear and can occur simultaneously. They can be repeated and circulated through any phase until you've arrived at the final prototype.

The DT Lab is currently managed by Alexander Utne, Håvar Brattli, and supported by design-thinkers, like Matthew

Studentpriser og eksamen på Studenthuset

STUDENTSAMFUNNET

TEKST: Reidun Heggen

FOTO: Olga Shavrina

Studentsamfunnet Driv har gått med overskudd dette året. Derfor er det store planer for studenthuset. På allmøtet deres ble det derfor bestemt at studentprisene på mat og drikke, skulle erstatte borgerprisene. Det blir også mulighet for å leie lokaler gratis for studentarrangementer og det blir endringer i kafélokalet. Jeg møter Presidenten for Samfunnet Driv, Jonas Bertelsen Jonsen for å snakke om planen for Studentsamfunnet Driv fremover.

- Lokalet er ikke attraktivt til alle formål. Det fungerer fint når man har 200 mennesker her på standopp, men når det er få her virker det veldig stort, mener han. Planen er å bygge sofaseksjoner rundt søylene, og få høyere rygger på sofaene. Løsningen som er i lokalet nå er midlertidig og bordene er fra det gamle huset, og malt av de frivillige. Dette skyldtes en feilbestilling av bord når vi skulle flytte inn forteller Presidenten. De nye møblene som ble bestilt til huset hadde for dårlig kvalitet til å kunne brukes.

Ingen ordinært borgerskap, men studentpriser.

Jeg spør Bertelsen Jonsen om hvorfor årsmøte fjernet borgerprisene.

- Det ble vanskelig med borgerpriser på grunn av tøff konkurranse. Vi fikk beskjed om fra universitet og studentsamskipnaden i 2013 om at vi ikke lengre kom til å få underskuddsgaranti i nytt hus, og studentparlamentet ba oss om å få flere økonomiske bein å stå på. Derfor bestemte vi oss for å ha borgerordning slik det er

vanlig på andre studentsamfunn i landet.

- Vi er glad for overskuddet i 2014, og derfor kan vi gå bort fra borgerskap som økonomisk inntektskilde. Bertelsen Jonsen innrømmer at ordningen ikke fungerte slik de hadde håpet. Derfor ble Borgerprisen erstattet med studentpriser.

Stiller lokalet til disposisjon

Det ble også gjort endringer i forbindelse med studentarrangementer. Dette skal i utgangspunktet være gratis og det vil bli sendt ut en liste med priser for varer. Bertelsen Jonsen legger vekt på at Driv skal være konkurransedyktige.

- Driv skal være det beste tilbudet for studentorganisasjoner. Jo flere folk jo bedre aktivitet. Det skal også komme foreningshybler for undergruppene til Studentsamfunnet Driv på huset. Driv har en rolig atmosfære, og eksamensstressa studenter kan komme på driv og studere. Det er ingen kjøplikt på Driv, sier han.

Eksamen på Driv

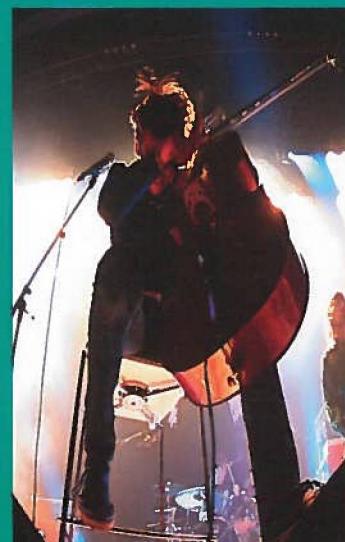
Det er mye aktivitet som kan foregå på et studenthus. Bertelsen Jonsen forteller at de utforsker muligheten for å avholde eksamen for studenter ved musikkonservatoriet på SNN-scenen, så vel som ordinære eksamener.

- Det er mulig å både ha konserter der og avholde eksamener, sier Bertelsen Jonsen, og trekker frem Auditorium Maximum som har vært brukt til begge deler.

DRIV / STUDENTSAMFUNNET I TROMSØ

**GOD SOMMERFERIE!
VI SES IGJEN TIL STUDIESTART!**

Banning Begging in the Land of Abundance

SOCIAL ISSUES

TEXT: Sana Ahmad

ILLUSTRATION: Eira Triguero

it restore him to a control over his own life and destiny? In other words, will it lead to swaraj (self rule) for the hungry and spiritually starving millions? Then you will find your doubts and yourself melting away.” – Mahatma Gandhi, August 1947

Earlier this year, Norway’s right-wing coalition government, with support from the Centre Party, put forth a proposal for a national ban on begging. The move prompted a variety of responses, not only from people living in Norway, but from the international community as well. For many, the greatest source of fury was a portion of the bill that sought to prohibit people from helping their less fortunate counterparts.

The underlying intent of the bill was to criminalize organized begging, something the Norwegian government has deemed to be a public nuisance and contributing

factor to the increased rate of crime in Norway. However, what cannot be negated is the lack of inclusive propositions in dealing with a problem of this magnitude. Unsurprisingly, the bill failed to pass; consider the alarming consequences that its passage would have had on Norway’s image of generosity. An image the country has held its head high with for many years.

An active helper of homeless people of Oslo, known as Mama Inger, told an NRK broadcaster that such a law would have encouraged her to provide even more aid to people in need. Mama Inger maintains

that there is no reason to punish someone who has chosen an altruistic way of life. Before striking oil about half a century ago, Norway was one of Europe’s poorest countries. Since then, living expenditures have risen exponentially, and as one of the consequences of this, the country has seen a high rise in homelessness. This is especially true among the migrant populations who have come to Norway in search of better living opportunities.

As an international student here at the University of Tromsø, I became interested in this issue due to the lack of sensitivity that is exhibited when such a proposition gains momentum. I come from India, a country where more than half of the population struggles to survive on meager resources and possibilities. The idea of shunning responsibility for helping people overcome vulnerable situations puts me into a bewildered frenzy. In order to learn more about the begging situation in Tromsø, I decided to interview a couple of people to hear about the possibilities we face.

Maria (name has been changed) is from Romania and for the past three months, she has sat on the streets of Tromsø, asking for alms. Along with her family, she drove to Tromsø in search of opportunities for a better life. The strict control on begging, however, and increasing hostility towards beggars has made it a tough ride for Maria and others like her. She provides for her two daughters who live in Romania- a task that has become even more demanding as the Romanian government fails to offer any social benefits to the country’s most vulnerable people.

Maria complains of the lack of social protection measures in place by the Norwegian government. Regarding this, Eirik Junge, editor of the street magazine *Virkelig*, does not foresee the Norwegian government providing benefits to non-citizens, because they are not legally entitled to them. Junge says that the country is in a state of political panic, at least with matters concerning beggars coming to Norway – hence the reason for proposing a bill to ban organized begging. Nonetheless, he remarks that the situation is not as bad as it is made out to be. Compared to many other European countries, Norway is both geographically and economically difficult for beggars to reach and settle in.

Junge describes the influx of people coming to Norway as a means for them to escape desperate situations; he is of the opinion that such a ban would not be a useful move.

“Begging is not illegal. It is not illegal to organize legal begging.”

“For me, in my experience with working with the street magazines, I believe that most of these beggars have a very important role to play in the Norwegian society. In an artificial and luxurious kind of social-economic environment where we live, Norwegians need to be reminded of the guilt that many others in the world do not have as much as we do. However, most of the time we just compare ourselves with them and feel better about our own problems.”

Nonetheless there are some, like Nicolas Albertini, a bachelor student of Earth Sciences at UiT, who are determined to make a change in the lives of people like Maria. Hailing from the South of France, he suggests that the problem of begging in both Norway and France has its roots in situational reasons. Organizations such as the *Euromed* have been unsuccessful in dealing with the issue of begging in France, and

he states, “I do not like generalizing and in order not to aggravate the situation, I prefer not to give them money. However, I sit and try to listen to them and care about the issues that they are dealing with.”

Due to Albertini’s attitude towards beggars, numerous opportunities have arisen for him to help people in need. This includes preparing a survival kit (clothes, warm socks, food, medicines etc.) for a homeless man in France, to attempting to find a job for a woman who was begging on the streets of Tromsø. That job search has led him to believe that it is not enough to merely sympathize with people, but to empathize with them in a meaningful manner.

“It is not that the people are wrong and that is why they beg, but the situations that have pushed them into doing so. Let us try listening to them.”

Tips for eksamensmestring

1. Ikke skyv eksamen unna. Forbered deg mentalt på å ta den. Husk: Eksamen er en arbeidsoppgave!
2. Styrk motivasjonen din; finn et godt motto som hjelper deg til det.
3. Avspent kropp husker best. Lær deg en avspenningsmetode.
4. Tenk gjennom hva du skal gjøre på eksamensdagen. Lag deg en prøveeksamen.
5. Gjør deg kjent med eksamenslokalet og hvordan du kommer deg dit.
6. Ta deg tid til å lade batteriene. Legg bort bøkene og slapp av kvelden før eksamen. Du har en energikrevende dag foran deg. Spis og sov godt før eksamensdagen.
7. Klarer du ikke å sove natta i forveien så slapp av, du klarer å holde deg våken under eksamen og prestere de timene det gjelder likevel.
8. Når du får oppgaven: Les den grundig! Det er lett å overse detaljer i oppgaveteksten hvis du ikke er konsentrert. Begynn med det du mestrer.
9. Ta pauser under eksamen. Beveg og strekk deg.

Lykke til!

Studentrådgivinga
samskipnaden.no

P.S.: Vi tilbyr gratis drop-in timer hver dag kl 13.00-14.00.

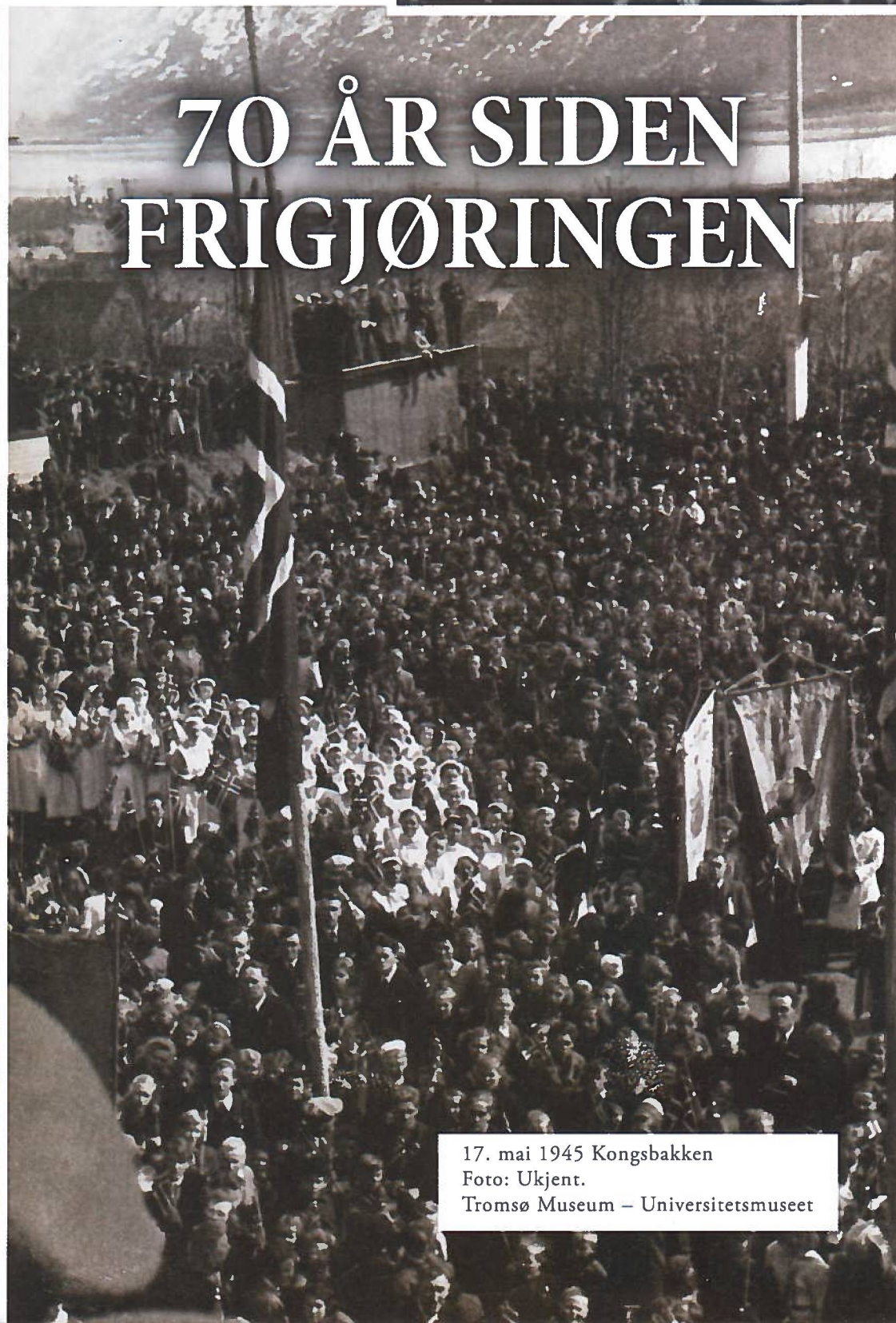
17. mai 1945 Storgata
Foto: Ukjent.
Tromsø Museum – Universitetsmuseet

B Tyskerne har kapitulert norsk krigs-
kip til Dampskipskaia. Foto: Ukjent.
Tromsø Museum – Universitetsmuseet

Russisk krigsfange med jente på
armen 17. mai. Foto: Alma Braathen.
Tromsø Museum – Universitetsmuseet

70 ÅR SIDEN FRIGJØRINGEN

17. mai 1945 Kongsbakken
Foto: Ukjent.
Tromsø Museum – Universitetsmuseet

8. mai etter frigjøringen i 1945 med barnetog og norske flagg. Tekst bakpå bildet: 'En flokk tyskere er tilskuere. Her i huset var gestapo. Fangeceller i kjelleren. Også jeg var der. Lemmer for speilglassrutene i Privatbanken.' Foto: Bergstrøm. Tromsø Museum – Universitetsmuseet

Frigjøringsdagen - Feirende skolebarn og lærer i båt utenfor Senja en plass. Familiebilder. Tromsø Museum – Universitetsmuseet.

Utdeling av svenskesuppe fra Knudsens kolonial i Storgata mai. Foto: Alma Braathen. Tromsø Museum – Universitetsmuseet

70 års feiring av frigjøringsdagene

8. og 9. mai 1945

HISTORISK BEGIVENHET

TEKST: Arnt-Otto Østlund

ALLE BILDER: www.kremlin.ru

Feiring av frigjøringsdagen (9 mai) har større betydning enn den russiske nasjonaldagen. Det er på en måte nasjonaldagen selv.

I forbindelse med frigjøringsdagene den 8. og 9. mai, vil Norsk-Russisk forening i samarbeid med Tromsø kommune, Tromsø Museum – Universitetsmuseet, UiT Norges arktiske universitet, Senioruniversitetet45+, Verdensteateret, Kulturskolen og TOF-Guttemusikken arrangere feiring av 70-års jubileum av frigjøringsdagene.

I lys av denne store dagen ble tre russiske studenter ved Universitetet i Tromsø spurt hvorfor feiringen av denne dagen er så stor i Russland. På Universitetsbiblioteket sitter Alexander Amosov, student i Statsvitenskap, han starter med å minne oss på om de store tapene det daværende Sovjetunionen led under andre

verdenskrig. Der de samlede militære og sivile tap antas å være et sted mellom 20-30 millioner mennesker. Sett i denne sammenhengen, fortsetter han, vil det si at denne dagen berører alle russere, da nesten hver familie har ett eller flere familiemedlemmer som kjempet og falt, eller på andre måter deltok i andre verdenskrig. Selv har han to bestefedre som kjempet for Den røde armé under den andre verdenskrig, eller den store fedrelandskrigen som den blir kalt i Russland.

Post-sovjetisk revitalisering

Videre gjør han seg opp tanker på hvorfor nettopp denne dagen fortsatt har en så viktig plass i dagens Russland. Først og fremst er denne dagen viktig i den forstand, da den markerer seier over nazismen og fascismen. –Vi må huske denne dagen, verden bør aldri mer oppleve nazisme og fascisme.

I den senere tid må man også se på årene etter Sovjetunionen kollapset i 1991, da ble mange

av de sovjetiske helligdagene fjernet og erstattet med nye helligdager. Disse dagene har ikke greid å oppnå like stor betydning i den russiske befolkningen. 9.mai er en av dagene som overlevde den post-sovjetiske perioden. En periode på 90-tallet virket det som om dagen mistet litt av glansen, men utover 2000-tallet ble dagen revitalisert. Denne dagen står igjen som en dag der den russiske befolkning forenes og holder sammen selv om den. Han nevner også 9. mais betydning for Russlands politikere, dette er en dato som de dyrker, og dagens betydning for den russiske kulturen, der sanger i lystige lag gjerne er gamle krigssanger. Dessuten kan man innen kunst og kultur se en økende interesse for denne epoken. Det skrives hele tiden nye bøker, lages filmer og serier som omhandler krigen.

Personlig og nært

Olya Shavrina og Elizaveta Vinogradova, sitter begge inne i redaksjonen til Utopia da de blir stilt spørsmål om hvorfor denne dagen har en så viktig plass i den kollektive russiske hu-

Alle russere personlig berørt av den store fedrelandskrigen, av den unge generasjon russere som ikke har noe minne om Sovjetunionen, har svært mange besteforeldre eller oldeforeldre som deltok.

kommelsen. Mye av poengene nevnt over går igjen. Viktigheten av å bekjempe nazismen og fascismen må ikke på noen måte glemmes. De sovjetiske soldatene som kjempet og falt, sivilarbeidere som bidro til krigsindustrien med livet som innsats, bønder som sto på for å brødfø den russiske armeen bidro alle til seieren over nazismen og fascismen. Olya og Elizaveta sier om hverandre at ofret til de millioner av sovje-

tiske krigere med sine allierte medsoldater som ga sitt liv for å bekjempe denne ondskapen, ikke bare gav sitt offer til Sovjetunionen, men til hele verden.

Som tidligere nevnt er nær sagt alle russere personlig berørt av den store fedrelandskrigen, av den unge generasjon russere som ikke har noe minne om Sovjetunionen, har svært mange besteforeldre eller oldeforeldre som deltok. Disse er vokst opp med historien fra den tiden. Elisaveta forteller åpenhjertig om sine oldefedre, der den ene gav sitt liv og den andre et bein under krigen. Hennes bestefar som ble farløs, gråt hver 9. mai over ofret til sin far.

Nasjonalfølelse

Olya forteller at grunnen til at feiringen er på 9.mai i Russland, mens i feiringen foregår den 8. mai i Norge og mange andre vestlige land er på grunn av tidsforskjell. Da kapitulasjonsavtalen ble underskrevet i Berlin 8.mai 1945, var det allerede blitt 9.mai i Moskva. Denne datoen har større betydning enn den russiske nasjonaldagen. Det er nettopp denne dagen som har vært viktig for å revitalisere den russiske stoltheten. Selv barn meldte seg frivillig for å forsvare hjemlandet. Blant annet forteller hun at den yngste piloten i Den røde armé, bare var 14 år gammel. Mange løy på alderen for å kunne kjempe.

Om selve 9.mai feiringen sier de at du ikke følger nasjonale grenser, men en følelse av liv, der du takker falne for det ofret de har gjort.

Boikotter markeringen

I den senere tid har man kunnet lese i norske medier at mange vestlige ledere boikotter den russiske markeringen den 9. mai i Moskva. I Dagbladet fra den 5. april kan man lese at de store vestlige landene dropper 70-årsjubileummet i Moskva den 9.mai pga konflikten i Ukraina. Ifølge Dagbladet har statslederne fra USA, Tyskland, Storbritannia, Finland, Sverige, Norge, Polen, Latvia, Litauen og Estland, takke nei til å delta i den kommende jubileumsfeiringen. På nettsiden verdidebatt.no har NRKs tidligere utenrikskorrespondent, Jahn Otto Johansen, skrevet et innlegg som stiller spørsmålet om det virkelig er Putin og hans medsammensvorne som NATO- og EU-landene straffer? Han mener at boikotten ikke vil ramme Putin, han vil tvert imot vende dette til sin egen fordel. De som vil rammes av boikotten er det russiske folket og tidligere sovjet-borgere.

Kilder: Alexander Amosov, Olya Shavrina og Elizaveta Vinogradova, Dagbladet.no, Verdidebatten.no, ut.no/ Tavla / 70-års feiring av frigjøringsdagene 8.-9. mai 1945, snl.no, wikipedia.no

"De som vil rammes av boikotten er det russiske folket og tidligere sovjet-borgere."

1. Mai – Folk Forandrer Verden!

ARBEIDENESDAG

TEKST: Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Tromsø

FOTO: Lena Fiske/Norsk Folkehjelp

1. mai samles vi for å kjempe sammen, og for å forandre verden til det bedre. Verden over samles folk under paroler med større og mindre saker. Norsk Folkehjelp tror på folks kraft til å forandre i dag. Gjennom å organisere oss og stille krav til mennesker med makt, kan vi bidra til at vi får et samfunn med en mer rettferdig fordeling av både makt og ressurser. Derfor er temaet for Norsk Folkehjelps 1. maiaksjon 2015; organisasjonsfrihet.

Alle verdens paroler på denne dagen kan oppsummeres i én større sak: Verden har en ulikhetskrise. Når de 85 rikeste personene i verden eier like mye som den fattigste halvparten av verdens befolkning, er noe alvorlig galt. Dette er den store kampen, og den vinner vi bare om vi står sammen. Dessverre er retten til å organisere seg, ytre seg og på andre måter arbeide for mer demokratiske samfunn, igjen truet i verden. Dette er en farlig utvikling. Kampen mot ulikhet og kampen for organisasjonsfrihet henger sammen.

Før bodde de fattigste menneskene i de fattigste landene. I dag bor 70 % av verdens aller fattigste i land som ikke er fattige, men i såkalte mellominntektsland. I mange av disse landene er det en enorm ulikhet mellom de på toppen og de på bunnen.

Bare folk som står sammen kan endre dette bildet. Sterke fagforeninger er bedre egnet til å forhandle fram rettferdige lønns- og arbeidsvilkår så ulikhetene går ned. Sterke organisasjoner kan stille krav til regjeringene om at de må redusere de økonomis-

ke ulikhetene og skape reelle muligheter for alle til å skape seg verdige liv. Sterke fellesskap kan løfte kampen for de få til oppmerksomhet til de mange.

I Norge vet vi at organisering gir makt. En av grunnene til at vi har lykket er at vi har klart å fordele våre ressurser så de kommer hele befolkningen til gode. Det har vi greid takket være en sterk organisering. Uten fagbevegelsen og arbeiderbevegelsen hadde det norske samfunnet sett grunnleggende annerledes ut.

Organisasjonsfrihet er en av individets grunnleggende friheter og menneskerettigheter. Dessverre er demokratiet vi tar for gitt i Norge noe mange andre bare drømmer om. Men i flere land kriminaliseres folk som deltar i organiserte protester. I Colombia ble mange bønder som deltok i de massive demonstrasjonene for rett til jord og utvikling på landsbygda holdt fengslet i månedssvis.

I Guatemala tiltales og fengsles urfolk som forsvarer sin rett til land og rent drikkevann overfor gruveselskaper. Når prisen for å organisere seg og hevde sine rettigheter er fengsel og kostbare rettssaker, finnes det ingen reel organisasjonsfrihet.

Dette er bare noen eksempler på land der retten til å organisere seg er truet. Norsk Folkehjelp støtter lokale organisasjoner i disse tre landene og mange andre der situasjonen er tilsvarende.

Når selve fundamentet – organisasjonsfriheten – er truet, blir solidaritet det å gjøre deres kamp til vår kamp.

Hva kan Norge gjøre?

I en verden med stadig flere store humanitære kriser må Norge bidra mer. For å snakke tall: Andelen av statsbudsjettet som går til nødhjelp og humanitær bistand må opp på minst 15 prosent av utviklingsbudsjettet. Regjeringen må inngå et nasjonalt forlik om 1 prosent av BNI til bistand. Men like viktig er det at flere midler blir kanalisert til demokratisering og støtte til det sivile samfunn. Vi må støtte organisasjoner i lokalt sivilsamfunn, som arbeider for demokrati, retten og muligheten til å organisere seg og til å legge egne, lokale og nasjonale prioriteringer.

Regjeringen kan også utøve politisk press på regimer som ikke respekterer organisasjonsfriheten. Vi bør måle samarbeidsland etter grad av demokratisering og forbedring av deres fordelingspolitikk.

Norsk Folkehjelp jobber for at flere samfunn skal kunne ta retten til å organisere seg som en selvfølge. For vi vet at det fungerer. Når folk står sammen forandrer de verden. Vi må gjøre det vi kan for å hjelpe andre til å få påvirke samfunnet de, og deres barn, skal leve i.

For mindre ulikhet og for mer demokrati – fortsatt derfor å stå sammen!

Gratulerer med dagen!

Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Tromsø

Fremtiden er fornybar energi!

LESERINLEGG

TEKST: Thomas Granum

FOTO: P. Press

De siste tiårene har bruken av fossilt brensel som en kilde til energi skutt i været. Dette har ført med seg økonomisk vekst, teknologiutvikling og energi. Det hersker liten tvil om at de store oljeselskapene som Chevron og BP for å nevne noen, har skapt mange arbeidsplasser og mye velstand. Vi vet hva vårt eget Statoil har fått til på hjemmebane, men også i internasjonal sammenheng og hvordan selskapet har bygget seg opp til å bli en av verdens største leverandører av olje og gass. Men medaljen har en mørk bakside, uttrykt i klimautfordringer.

Gjennom forbrenning av fossilt brensel slippes enorme mengder CO₂ ut i atmosfæren og er med på å skape økt drivhuseffekt. Gjennomsnittstemperaturen på kloden øker, polene smelter og havet stiger. Klimaendringene har kanskje ikke satt så dype spor her i Norge enda, men andre steder i verden - oftest der ressursene er minst - har klimaendringene en brutal innvirkning. Bangladesh, et land med nært 160 millioner mennesker brukes til stadighet som eksempel, og ikke uten grunn. Landområdene trues av oversvømmelse og mange mennesker har måtte flykte fra sine hjem. Mennesker på flukt grunnet klimaårsaker var i 2012 på om lag 32,4 millioner. Selv om Norge enn så lenge er skånet for klimaendringene, er dette

noe som vil ramme absolutt alle på kloden i fremtiden, om ikke karbonutslippene reduseres betraktelig.

Bruken av fossilt brennstoff er i dag en av hovedårsakene til CO₂-utslipp i atmosfæren. Utfordringen blir å kutte i dette bruket og basere fremtiden på fornybar energi som vann-, vind- og solenergi.

Norge med sine klimatiske forhold har et godt utgangspunkt til å produsere vindkraft. Ved utbygging av vindkraftparker vil Norge skape lokale, nasjonale og internasjonale arbeidsplasser, samt skape inntekter til fellesskapet. Ikke minst kan vi være med på redusere utslippet av giftige gasser. Dessverre har det vært rettet lite fokus på utbygging av vindkraft i Norge. Noe av argumentasjonen har basert seg på vindmøllerparkenes innvirkning på naturen og dyrelivet. Det er i så måte viktig å utrede hvor vindparker kan bygges, og det vil kanskje i tråd med teknologiske fremskritt bli lettere å bygge ut vindkraft til havs.

Vannkraft har spilt en vesentlig rolle i veldig mange år. Det er dog først mot slutten av 1800-tallet at man begynte å bruke vannkraft til å produsere elektrisitet. På første halvdel av 1900-tallet utviklet det seg til å bli verdens viktigste kilde til elektrisitet. Vannkraft er noe som allerede

utnyttes godt i Norge, og vi har mellom 1000 og 2000 større og mindre vannkraftverk rundt om i landet. Med vårt fjellrike landskap og mange fossefall har Norge utviklet seg til å bli et flaggskip i Europa på dette feltet. Mellom 97 og 99% av energiproduksjonen i Norge kommer fra vannkraft. Her kan Norge være et foregangsland, og forhåpentligvis kan land med relativt like klimaforutsetninger lære mye av oss på dette området. Dette gir fornybar energi og er en klimavennlig måte å produsere elektrisitet på.

Fossile brennstoff vil ta slutt en gang, dessuten er den med på å forsøple jordkloden. Det hersker liten tvil om at fremtiden tilhører fornybar energi som solenergi, vindkraft, vannkraft og bioenergi. Norge og andre rike land må gå frem som gode eksempler, produsere mer energi ved hjelp av de nevnte fornybare kildene og hjelpe utviklingsland med prosessen. Det er viktig at fattige land også får muligheten til å ta i bruk fornybar energi og være med på å skape en bærekraftig fremtid. Men først og fremst må vi med ressursene, legge til rette for at dette faktisk er mulig. Fasiten svart på hvitt vil være å kutte bruken av olje, kull og gass og basere fremtiden på det fornybare. Det vil ta tid, koste mye penger og innsats, men planeten vår trenger det sårt.

BING-SPALTE

TEKST: Ida Bing

ILLUSTRASJON: Julie Hagerup

Best før siste forbruksdag

Jeg bor i et kollektiv med fem andre mennesker. De fleste av oss er studenter, og vi elsker halvpris-kassa på Spar, og handler stort sett fornuftig (Burger King natt til lørdag er ikke på den lista). Omtrent hver dag produserer vi en full, grønn pose med matavfall. Vi kaster *ekstremt* mye mat. Vi befinner oss i alderssjiktet som hevdes å være de verste når det kommer til å kaste mat. Og her snakker vi ikke alltid grønn First Price-skinke og hårete, hvit leverpostei: Mye av det vi kaster er fritt for sopp, sporer og fremmed lukt. Det er faktisk fullt spiselige produkter som ofte havner på dynga. Hvordan klarer vi det?

I april kunne vi lese at hver fjerde handlepose går rett i søpla. Det betyr at når du er på Spar sitt 10-kroners marked og hamstrer pølser, brokkoli eller pastasaus, og føler du har håvet inn både besparelser og anstrengelser, kunne du like så godt tuslet bak bygget og slengt den ene posen i søppelcontaineren og vinket farvel til godsakene. Funn fra prosjektet ForMat, næringslivets satsing for å få folk til å kaste mindre mat, viser at unge voksne i alderen 19 til 26 år kaster mest. Ja, oss

studenter. Småbarnsforeldre seiler opp som en sterk nummer to. Det småbarnsforeldrene må hanskkes med av planlegging og stressmestring tror jeg utkonkurrerer våre egne unnskyldninger for å være blant verstingene. Men oss studentene, som må tømme jakkelommer for kronestykker og pante flasker hver måned før den femtende, at vi er de flinkeste til å sløse, er vanskelig å forstå.

Selv føler jeg at jeg er flink til å ta vare på rester. Jeg er en kløpper på å lagre middagsrester i plastbokser og poser med glidelåsfunksjon. Problemet er dessverre at maten ofte blir liggende i kjøleskapet. Jeg må snuse meg fram til hvor ille det faktisk står til, og i de fleste tilfeller tør jeg ikke å smake. Klapp på skulderen til deg Ida, du er flink til å spare på restene. Problemet er at jeg aldri spiser dem *opp*. Jeg kaster om meg med pastasaus, yoghurt, wok og gulrøtter, men alt råtner hen. Til og med gulrøtter, som bruker flere uker på å nå stadiet «vassent og brunt». Hva er det jeg, og tydeligvis mange andre med meg, gjør fullstendig galt?

Noen kaller det for matmaterialisme. At vi har blitt opphengt i å prøve nye produkter, smaker og varianter fra allerede velkjente produsenter. Hjemme hos oss gikk vi rundt en hel uke og smakte på den nye melkesjokoladen fra Freia med gelebønner. Alle var enige i at den smakte grusomt, men samtlige kom jo også hjem med nyheten fra butikken. Vi måtte bare prøve. Det samme gjelder også spesielt for meieriprodukter, har jeg bitt meg merke i. Kesam med vanilje, kesam med lime, lett kesam, lettere kesam, ekstra lett kesam, kesam uten kesam... Du får ulike varianter av alt, og alt bare *må* prøves. Som grønnkål. Om jeg har smakt fritert grønnkål? Nei, jeg har ikke det, kan ikke folk slutte å spørre meg? Alt jeg ser er grønnkål, og hva annet bruker frityrentusiastene grønnkålen til? Nada. Den blir liggende!

Maten vi kaster er som oftest mat som utfyller høye nok kvalitetskrav til at den kan regnes som menneskeføde, heter det fra rapporten. Omregnet til tall er dette omtrent 5000 norske kroner per husholdning. Som går rett i søpla. Hovedårsakene som det spekuleres i er dårlig planlegging.

Jeg er fullstendig enig. Sett at du kommer hjem etter en lang dag på universitetsbiblioteket med dunkende hode. Hvis flere er som meg har du sittet og tenkt lenge og nøye på hva du skal lage til middag. I dag har du skikkelig lyst på lasagne, for eksempel. Hodet ditt er derimot proppfullt av matplaner, hypotesetesting og z-verdier, så hva du har i kjøleskapet fra før er fullstendig borte. Det er som Kims lek, og du har ikke sjans til å huske hva som skjuler seg bak døra. Kanskje en rømme. I beste fall spiselig. Eller?

Mange av oss ender ofte opp med dobbelt matlager, eller høye ambisjoner om en dødsdigg middag, som ikke samsvarer med noe av det andre vi har liggende. Det er fristende å handle inn gode grønnsaker, fisk, ymse kjøtt og frukt. Sunt er det også. Problemet er bare at vi ikke alltid er like

flinke til å sette ting sammen igjen. Til en rett kan det gå med tre kvarter brokkoli og en halv paprika. Men før du har fått sagt «eksamen er om fire uker» glemmer du at den andre halvdel ligger igjen og må trist bevitne en salat som lages i stand uten paprika i tankene. Det høres enkelt ut, men er ekstremt vanskelig. Det vet vel alle som prøver å logge seg av facebook i eksamenstiden.

En annen grunn kan være inngrodd skepsis til holdbarhetsdatoer. Forskjellen mellom «best før» og «siste forbruksdag» er vesentlig. Det kan gå flere måneder mellom de to. Selv er jeg oppvokst med en mormor som bruker 4 år gammel sennep på pølsa, og mener hun har gjort et spiselig funn når det dukker opp «Rett-i-koppen» fra 1997 på hytta. Du trenger ikke være så ekstrem. Ser det guffent ut, så er det nok

ingen glansdager igjen. Derimot å smake deg fram, riste på ting, se om egget flyter i vann og andre metoder bør flittig brukes for å avdekke gode holdbarhetsdager.

Å bli flinkere til å kombinere produktene vi kjøper inn, og planlegge mer med hensyn til hva som kan brukes i andre retter, er noe vi alle må skjerpe oss på. Selv skulle jeg sett statistikken gå ned, men jeg vet at det krever en større innsats og bredere forståelse om hva kasting fører med seg. Hver fjerde handlepose fører til økt utslipp av klimagasser, beslagleggelse av dyrkingsjord og legger et stort beslag på vannressurser. For å gi deg kaffen i halsen: Samtidig vet vi at 1 milliard mennesker i verden sulter eller er feilernærte. Du kan faktisk bidra til forandring kun ved å tenke over hva du skal bruke grønnskålen til neste gang.

Let's keep the library a place of quiet reflection

KOMMENTAR

TEKST: Peter A. Christensen
FOTO: Olga Shavrina

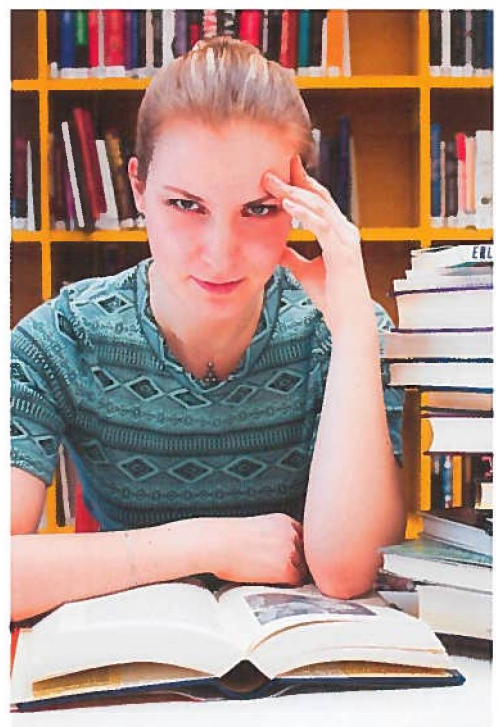
Intellectual progress depends on a variety of elements; passion, curiosity, a sense of urgency, hard work, absorbing knowledge and engaging in discussions, to name a few. Universities have been built with this in mind, and are separated into various spaces to facilitate the process. Most sacred of spaces is the library. There one can submerge oneself in reading and marvel at the wealth of wisdom and knowledge contained in thousands of volumes in print and online. After reading, one can leave the library hopefully enriched and enlightened, to engage in discussions with other students, as well as professors, in spaces such as the cafeteria, Bodega, the classroom or over beers in town, which will sometimes, but not always, improve the quality of the debate.

However, we must remember that this is a fragile system. I'm a frequent visitor to the KS library, and it is quite possible that the students of the humanities and social sciences are an unruly and corrupted group of people, but still I do wish

they could shut up for the duration of their library stay. Quite often the library is not only resounding with unavoidable sounds like footsteps and the opening and closing of doors, but to my horror and frustration also lengthy and loud conversations, phone calls etc.

If one goes to the library to engage in conversations, one fails twice over. Firstly, chatter is a violation of the sacred space of quietude and reflection that is the library. Thus, other students struggling to understand the subtleties of renaissance poetry, or the intricate workings of the human genome, are left frustrated and impoverished, their concentration broken and intellectual progress stunted. Secondly, the chatter is likely to be suboptimal, since entering the library but failing to read anything is an opportunity missed. There is an easy solution to this. If you feel the need to talk to somebody or make a phone call, walk the short distance to the exit of the library where you will find a great space allowing almost unrestricted noise stretching before you.

Let's rejoice over the many spaces across campus where discussion is possible and indeed encouraged, but keep the library a space of quiet reflection.

Life in the Anthropocene

OPINION

TEXT AND PHOTO: Peter A. Christensen

The term anthropocene (from gr.: anthropo – meaning human, and -cene, meaning new) has been suggested by the Nobel Prize winning chemist, Paul Crutzen, and later embraced by certain fields of both hard and soft sciences to designate our current geological epoch. For the first time in the planet's history, humans drive major changes in Earth's eco-systems, climate and biogeography. This article is an attempt to discuss the anthropocene in the context of ideas in history.

When did the anthropocene begin? Some argue that it began with the Industrial Revolution, marking the start of processes of accelerating CO₂ emissions, resource exploitation, production, population growth and power-hungry technologies, to name but a few. Following that view, the Capitalocene has been suggested as a better term than the Anthropocene, pointing to the fact that current predicaments have their origin in Western, capitalist societies. Others place the origin of the anthropocene in the Neo-lithic around 10000 BC., where the rise of agriculture in the Fertile Crescent, began substituting hunting and gathering as man's primary way of life.

The British anthropologist Hugh Brody has written extensively about the fundamental difference in mind-set between the hunter and the farmer. His argument goes that the hunter-gatherer lifestyle is fundamentally linked to Nature and natural cycles, whereas to the farmer, Nature is endowed with antagonistic qualities. Nature, to this mindset, is an enemy encroaching on crops and threatening life-stocks, fundamentally conflicting with the interests of man and thus must be conquered, controlled and dominated.

Even though hunter-gatherers are often nomadic, Brody sees farmers as the true nomads, ever hungry for expansion, and now covering most farmable land throughout the planet, leaving little pockets for hunter-gatherers high in the Arctic and deep in the Amazon. To Brody, this process of expansion has also been one of alienation from an essential bond between man and Nature.

Perhaps here it is worth to look at some possible definitions of nature and culture, both originating from Latin. Nature is linked to the past participle of the verb nasci – to be born. It is often used to refer to that inside the human, which is given our inner nature. Comparably, nature is used to designate parts of the world that exist independently and prior to human alteration or modification. As such, one definition of nature is that which just is, encompassing the whole system of the existence, forces, life-forms and events of physical life that are not controlled by man. However, let us dispel one notion once and for all: nature is a category in our minds, not an objective reality. The objective reality would be the multitude of eagles and orcas, spiders and bees, oaks and pines, mountains and seas, miniscule molecules and the moon, orbiting it all. We often talk about saving nature for Nature's sake, not realizing that nature is not a being with God-like features, terrible or benevolent. Nature is indifferent. We should save it for our own sake, because after all, we are part of it and depend upon it.

Culture, on the other hand, is linked to the Latin verb colere, meaning to inhabit and to till. Culture, then, signifies the active creation by man, as in agriculture, but is also linked to cultus, worship and refinement. Culture is the sphere of existence where men live, as opposed to nature, inhabited by other forms of life. Nature and culture, then, are conceptual opposites. A characteristic of the anthropocene is that it marks the end of nature as that which comes by itself; the pure and untouched. Culture, man's activities, en-

compasses nature, and mark the end of it. Regardless of whether we accept Brody's negative interpretation of agriculture or not, the anthropocene is perhaps ultimately the consequence of values. The French philosopher Louis Dumont, inspiring a super-charged structuralist approach to the nature::culture dichotomy, suggests that concepts or ideas are not only acquiring meaning from their position within the total system of ideas, but are in fact also ordered in hierarchies of values. Ideas then, are also values. For instance, nature is an idea that is encompassed by culture to the industrialist mind; progress, growth, expansion, exploitation etc. are then justified in that man, belonging to culture, is above nature, in the hierarchy of values. Brody would say that for a hunter-gatherer, that order would be reversed.

Life in the anthropocene begs the reversal of this hierarchy. Although mankind has achieved many goals undreamt of at the onset of the Industrial Revolution, the price has been high. Continuing current trends of accelerating change will lead to a collapse of human civilization as we know it, according to the prominent multi-disciplinary scientist Jared Diamond, to name but one of many. Ultimately, disregarding conceptual opposites, culture is subordinated to nature, although currently subordinating it. As anyone will know, there is an ongoing debate about how to develop sustainable ways to prolong human life on Earth. The concept of sustainability presents us with conflicting demands, or what the anthropologist and biologist Gregory Bateson has called a double-bind. If we reverse current trends of dirty energy use, economic growth, consumption and

so on, it will have major consequences for all societies. Rich societies will have to give up on many privileges, and poor societies will struggle to eradicate poverty. On the other hand, if we let things continue along the current trajectory, even more dire consequences will follow.

During the past centuries, in addition to the Industrial Revolution, many societies have undergone many other revolutions: political, scientific, secular, gender-related and social. Monumental change in our conceptual ordering of the world is possible, and that is a lesson in hoping for the impossible. In our lifetimes, we need a revolution of our tenuous bond with nature. As academics, we have a privileged position to help spur this revolution. Technological solutions related to cleaner energy use are developing – if you are an engineer that may be where your future work should lie. For economists, a worthwhile study could be considering what a market may look like in a shrinking economy with fewer and fewer goods to exchange and distribute. Maybe such a situation is not as dire as it may appear to privileged societies like those in Scandinavia. Surely, we can come up with a better model of man than that of the maximizing

individual driven by material accumulation. For biologists – well, I hardly need to suggest their involvement, except perhaps in becoming better at translating their findings to narratives that the general public can relate to. This, I think, is an endeavor that other fields of study could also pursue. For students of the humanities and social sciences, perhaps we can envision a closer cooperation with the natural sciences to reestablish links between culture and nature under the headline of the Anthropocene: how do we envision life in this new era and creating an equilibrium between an independent, but vanishing, nature and an interdependent, but destructive, culture? This is a challenge that encompasses all academic disciplines. For too long, I fear, has the conceptual distinction between nature and culture been allowed to dominate the way we organize our universities.

Finally, in addition to being students, we are also human beings. Soon we will become parents of a new generation, and some already have. Let us not fail in letting the next generation form a bond with nature. This must of course be integrated much more fully into our social institutions like kinder gardens and schools, but it is also

an opportunity for each and every one of us to help raise a more conscientious, aware and capable generation. With the overwhelming challenges facing mankind, it is hard to find cause for optimism. Taking a cynical standpoint and envisioning a total collapse may lead to just that. We must be decisive and bold, and nourish a naïve hope. Take a kid skiing or fishing, hiking or canoeing. Maybe we will find that there is still a hunter-gatherer deep within us. We cannot let the current trend of alienation from Nature continue, because how do we protect what we do not love, and how do we love, what we do not know?

Suggested continued reading and viewing:

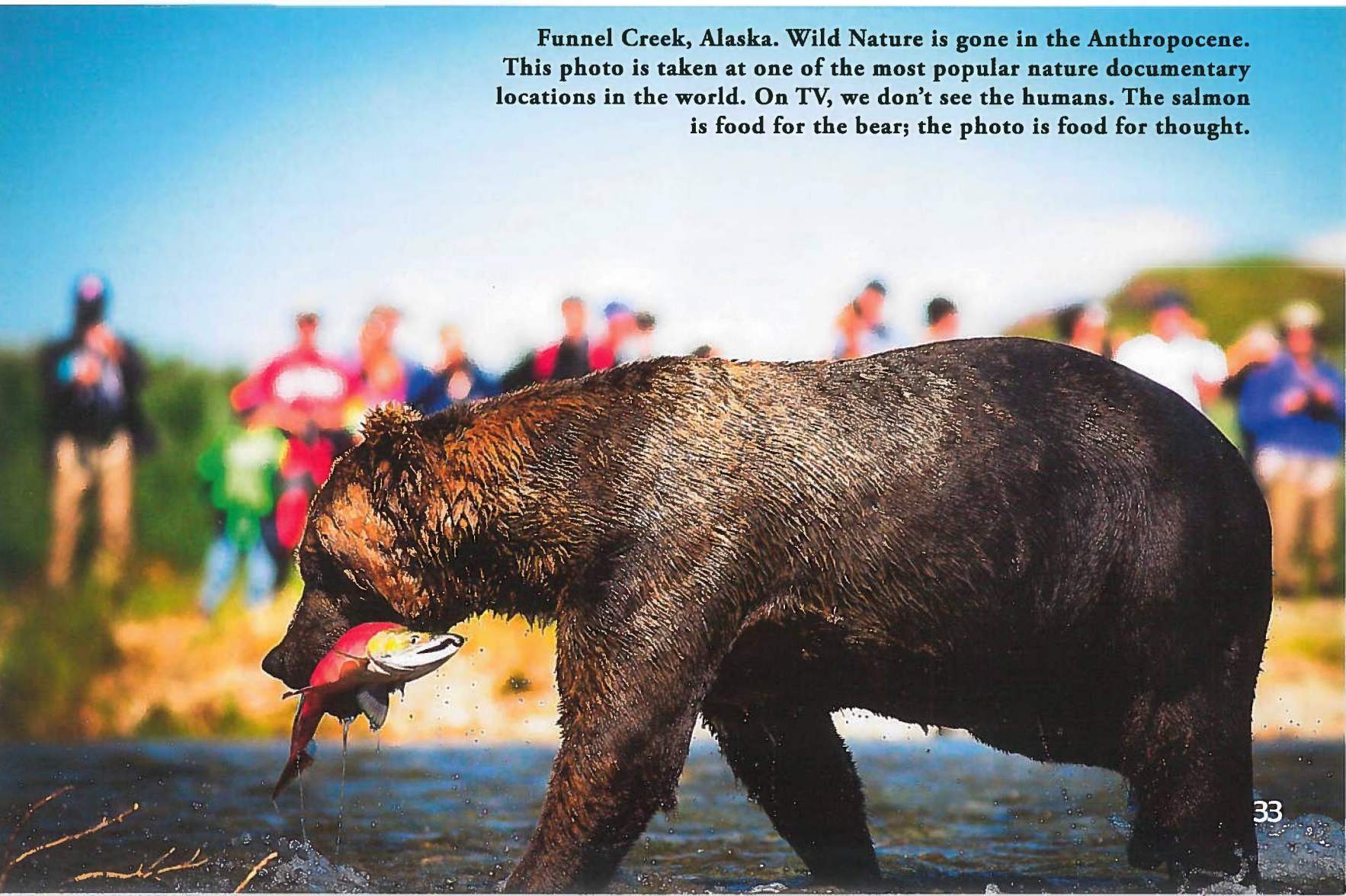
Brody, Hugh (2001). *The Other Side of Eden – Hunters, Farmers, and the Shaping of the World*. North Point Press

Diamond, Jared (2005). *Collapse: How Societies Choose to Fail or Succeed*. Viking Press

Schwägerl, Christian (2014). *The Anthropocene – The Human Era and how it shapes our planet*. Synergetic Press

Everything by Donna Haraway. Check out this for lecture for instance: www.vimeo.com/97663518

Funnel Creek, Alaska. Wild Nature is gone in the Anthropocene. This photo is taken at one of the most popular nature documentary locations in the world. On TV, we don't see the humans. The salmon is food for the bear; the photo is food for thought.

Carlsen suveren i Gashimovs minneturnering

SJAKKSPALTEN

TEKST: Simon Steinnes

I april ble en av årets sterkeste turneringer spilt i Shamkir, Azerbaijan. Flere av verdens absolutt beste spillere møttes til ære for stormesteren Vugar Gashimov, som gikk bort i fjor.

I første runde hadde Carlsen sort mot en av hans fremste rivaler: eksverdensmester Viswanathan Anand. Etter bare 20 trekk hadde Anand en veldig fordelaktig stilling, og etter hvert begynte ting å se stygt ut for Carlsen. Til slutt greide likevel Carlsen å kjempe seg til remis i et parti hvor Anand hadde vært i førerretet hele veien, og kanskje det kunne se ut som Carlsen var ute av form. Allerede i andre runde kunne nordmannen fjerne all tvil med en knusende seier over hjemmehåpet Shakhriyar Mamedyarov:

Carlsen - Mamedyarov

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6
4. e3 g6

Sort spiller Slavisk forsvar. Her er g6 et litt uvanlig trekk. Trekket er solid, men leder ofte til stillinger hvor sort ikke har så mange aktive muligheter. Mer vanlig er 4...Lf5, som utvikler løperen utenfor bondekjeden, eller 4...e6, som går inn i det som kalles semi-Slavisk forsvar.

5. Sc3 Lg7 6. Le2 O-O 7. O-O b6 8. a4 a5 9. cxd5 cxd5
10. b3 Se4

Hvit har kommet veldig godt ut av åpningen, og ligger litt foran i utvikling. Etter avbytting på e4 blir også bonden en potensiell svakhet for sort.

11. Sxe4 dxe4 12. Sd2 Lb7
13. La3 f5 14. Tc1 Kh8 15.
Sc4 Sd7 16. d5 Tc8 17. d6 e6

Plutselig har hvit fått en fribonde på d6. I denne typen stillinger avhenger veldig mye av fribonden. Er den sterk, vil den binde opp motspillerens brikker og kanskje bli en dronning. Er den svak, vil den binde opp sine egne kamerater til forsvar og kanskje gå tapt. I dette tilfellet ser bonden sterk ut.

18. b4 axb4 19. Lxb4 Ld5
20. a5 bxa5 21. Lxa5 De8 22.
Da4 Lc6 23. Db4 Tb8 24.
Sb6 Se5?

Kanskje den avgjørende feilen. Etter 24... Sxb6 er stillingen fortsatt klart bedre for hvit, men mulig å forsvare. Etter 24... Se5 er det vanskelig å si om sort kan holde remis mot beste spill.

25. Dc5 La8?

Nå er det ikke lenger noen tvil om at stillingen er tapt for sort.

26. Lc3! Sd7 27. Lxg7+! Kxg7
28. Sxd7! Dxd7 29. De5+!

Hvit spiller en serie sterke trekk som vinner tempo. Etter at kongen flytter seg, kommer det hvite tårnet til c7, og hvit vinner enkelt.

Etter dette ventet den skumle tredjerunden. Observante tilhengere av Magnus Carlsen kan ha lagt merke til at etter OL i fjor hadde Carlsen tapt alle sine tredjerundepartier (mot Caruana is St. Louis, Anand i Sochi, Wojtaszek i Wijk aan Zee og Naiditsch i Grenke). Denne gangen hadde han også sort mot Caruana, som er den spilleren som har slått Carlsen flest ganger i nyere tid. Likevel greide Carlsen ikke bare å unngå tap, men å vinne fra en tilsynelatende helt lik stilling. Carlsen hadde med det to seire og en remis etter tre runder, og fortsatte i stor stil med remis og seier i annenhver runde videre. Carlsen endte til slutt på 7/9, et helt poeng foran Anand på andreplass. De to var også de eneste spillerne som gikk gjennom turneringen uten tap, og med dette tok Anand også andreplassen på ratinglisten. Aner vi et nytt VM-oppgjør i 2016?

Little GREEN dress

ECO-FRIENDLY TIPS

Being stylish while dressing up eco-friendly is just a matter of creativity.

TEXT AND PHOTO: Boyka Todorova

Spring is finally in Tromsø and the end of the semester is near, which means a lot of free time, friends, travels and fun! Of course for girls there is a natural urge to put shorter skirts, lightweight fabrics, floral prints and flashy colors. Renewing the wardrobe is an exciting event, which brings good mood and the satisfaction of fresh new outfits to choose among. But it also does a lot of harm in a global ecologi-

cal level. Did you know that 20,000 liters is the amount of water needed to produce one kilogram of cotton; equivalent to a single t-shirt and pair of jeans according to World Wildlife Fund. And not only the water is a problem, but also the use of resources as cotton, which covers 2.5% of the worldwide cultivated land and cotton growers use 16% of the world's pesticides, as Rodale Institute indicates. Have

in mind also the pollution that the fabric coloration does. Of course we can't just stop buying clothes, neither directly change the way they are made. Dress code and personal style of self-representation are difficult to leave behind. What we can do is being creative and making our wardrobes content more eco-friendly. Here are some tips and ideas how to become greener in terms of fashion.

1. Re-create your old clothes into new ones.

There are plenty of ways to give new life to your last year clothing. You can easily cut your jeans and turn them into brand new denim shorts. With the help of a small tube of fabric paint every t-shirt can be pimped with a nice drawing or a playful phrase. For the more experienced there is the possibility of merging two clothes into one— sewing jeans together, composing tops and t-shirts etc. Imagination is all you need!

2. Hunting in the second hand shop.

Yes, hunting- because it is a jungle out there, full of colors, styles, shapes and sizes. It takes a good eye to spot what you need in your local second hand shop, but you

can be truly rewarded, because there are also some real treasures that wait for you to find them! Choosing second hand clothes is a good ecological step and a particularly fun experience.

3. Shift clothes with friends.

You ever heard the saying “One man’s trash is another man’s treasure”? Well, switching clothes with friends is an old practice that we may have forgotten a little bit, because we can afford buying clothes more often than before. However, having a small gathering with friends to exchange clothes is nice, eco-friendly and also creates bonding.

4. Add an accessory for a new look.

You can add a belt to a dress, or put a

colorful scarf to your old shirts, give new look to a skirt with some fancy tights and many more. Accessories are a simple way to improve considerably even the boring clothes. And to make everything even more eco – try to create your accessories out of your old clothes by using their fabric. Make some brilliant scarfs, bracelets, headbands and be really extravagant.

5. Re-use your boyfriend/ brother’s oldies.

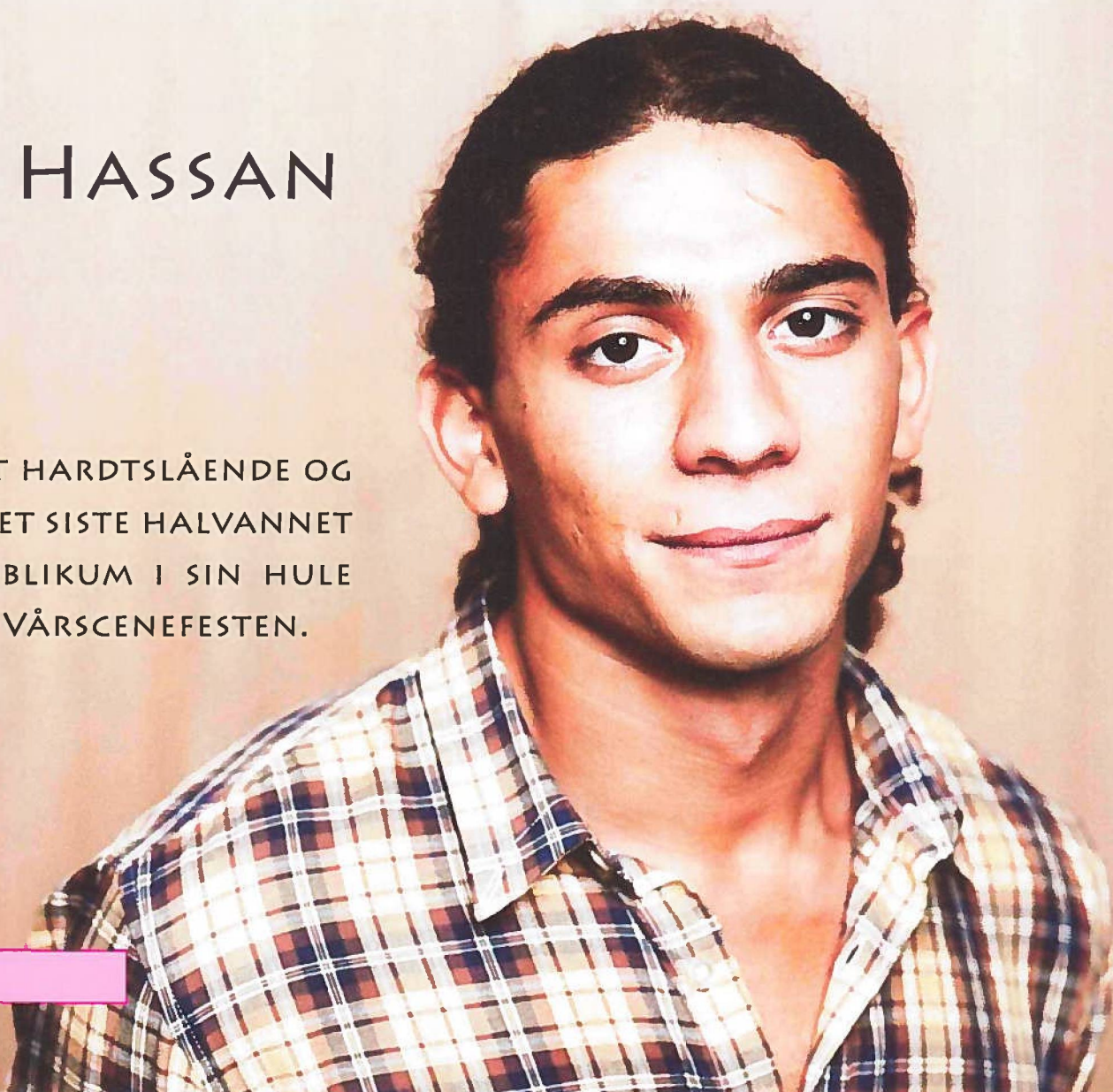
You know that funky shirt in the bottom of the wardrobe? It can be nicely matched with your jean shorts and a nice top. His old trousers can easily become your new baggy jeans, or be re-created into a fancy skirt. Well there are maybe some adjustments to make, but it’s an original style.

YAHYA HASSAN

DANMARKS MEST HARDTSLÅENDE OG OMTALTE POET DET SISTE HALVANNET ÅRET HADDE PUBLIKUM I SIN HULE HÅND UNDER VÅRSCENEFESTEN.

VÅRSCENEFESTEN

TEKST: Hege Kallbekken
FOTO: Press

Stemningen er forventningsfull i aulaen på Hålogaland Teater og praten går livlig. Dørene til scene øst åpner og vi vrimler inn som en fiskestim. En enslig lysstråle treffer det forhøyede podiet på scenen, dekket kun av et minimum av effekter: et bord, en stol, en mikrofon, vannmugge og glass. I kveld skal vi ikke få se skuespill, vi skal høre dikt. Vi skal ikke møte en skuespiller-tropp, men én enslig poet. En ung, dansk mann som dukket opp fra intet og brøt overflaten til den danske offentligheten i 2013 med en sjokkerende diktsamling som skapte bølger både i kulturlivet og i politikken. I kveld skal det handle om Yahya Hassan og hans ord.

En uventet suksess

Uten å se på publikum går han ut på scenen, opp på podiet og stiller seg bak bordet. Fremdeles uten å løfte blikket åpner han diktsamlingen på første side, og begynner å lese.

BARNDOM

FEM BARN PÅ EN REKKE OG EN FAR MED EN KØLLE
MASSEGRINING OG EN PØL AV PISS
VI REKKER UT HÅNDEN ETTER TUR
FOR FORUTSIGBARHETENS SKYLD
DEN DER LYDEN NÅR SLAGENE RAMMER
(...)
ET SLAG ET SKRIK ET TALL 30 ELLER 40 NOEN GAN-
GER 50
OG ET SISTE SLAG I RÆVA PÅ VEI UT DØRA (...)

Slik begynner begynner historien om Yahya Hassan. En barndom med mye vold og frykt. Da han var 13 år ble han tvangsfjernet fra familien, og frem til han var 17 år flyttet han mellom forskjellige barnevernsinstitusjoner. I denne perioden var han inne i på en kriminell løpebane med tyverier, ran og salg av dop. Hvordan går man derfra til å skrive dikt? Det begynte med hip hop-tekster, som etter hvert utviklet seg til dikt. I 2013 kom han inn på Forfatter-skolen i København, og diktsamlingen YAHYA HASSAN ble utgitt samme høst. Som han selv sier:

- Like godt som en bankdirektør ikke er avskåret fra å

begå kriminelle handlinger, er ikke en kriminell avskåret fra å skrive dikt.

Diktsamlingen hans har hittil solgt 120 000 kopier i hjemlandet og gjorde ham til kjendis nærmest over natten. Plutselig ville alle ha en bit av ham, på godt og vondt.

Ufrivillig politisk engasjert

Han leser artikulert og tydelig, med vekt på hvert ord. Diktene hans er brutalt ærlige, og å høre dem fra hans egen munn er en intens opplevelse. Han beskriver vold, omsorgssvikt og kriminalitet, og tar et oppgjør med sin egen oppvekst, familien, dobbeltmoral og religiøst hykleri. For det har han blitt hyllet som et litterært talent, beskyldt for rasisme og islamfiendtlighet, mottatt dødstrusler og blitt overfalt flere ganger.

Etter diktlesningen er det duket for samtale og spørsmål fra publikum. Han forteller om hvordan politikere og media har misbrukt hans navn og hans diktsamling for politiske formål i debatten som oppstod i kjølvannet av utgivelsen. Han forteller hvordan den danske høyrefløyen og særlig Dansk Folkeparti omfavnet ham på grunn av hans kritikk av det islamske innvandrermiljøet han kom fra. Til slutt følte han seg tvunget til å engasjere seg politisk. Nylig kunn gjorde han at han stiller som kandidat til Folketinget for det nyoppstartede Nationalpartiet.

- Jeg gav ut en diktsamling hvor jeg fortalte åpent om meg selv, uten politiske intensjoner, men ble stemplet som islamkritiker, rasist og høyreorientert. Til slutt ble jeg nødt til å løsrive meg fra dikterposisjonen og også gå inn i debatter og forklare meg selv og mine synspunkter. Imidlertid har det ikke nådd frem, og derfor har jeg valgt å engasjere meg formelt i politikken. Nå vil jeg selv utforme mine synspunkter og min politikk, sier Hassan.

Han forteller hvordan høyrefløyen som før omfavnet ham som en islamkritiker, nå forsøker å fremstille ham som en femtekolonne som vil islamisere Danmark.

- Alle muslimene som hatet meg før, elsker meg nå, og alle danskene som elsket meg før hater meg nå. Det er som en slalåmbakke hvor man må slange seg mellom porter, sier Hassan.

Ytringsfrihet og Muhammedkarikaturer

Man merker at han blir ivrig når temaet er politikk. Han snakker hurtigere og gestikulerer mer, men er fortsatt like velformulert. Han har fått rykte på seg for å være en hardtslående debattant med skarpe argumenter. Debatten om ytringsfrihet i lys av Muhammedkarikaturene opptar ham veldig.

- Muhammedtegnene påberoper seg ytringsfrihet for å diskriminere og støte folk. Når man tar muslimenes formann og putter en bombe i turbanen hans, insinuerer man at størstedelen av muslimer er terrorister, sier Hassan.

Han mener at Muhammedtegnere som Lars Vilks og Kurt Vestergård ikke tar ansvar for sine ytringer og dermed misbruker ytringsfriheten.

- De setter sin kunst høyere enn alt annet og vil gjerne provosere, men når det endelig kommer noen som blir provosert, da er det ikke kunst lenger, da er det bare satire, ikke noe å bli sint over. Det går ikke an å påstå at kunst ikke er farlig, når det ligger en kritikk i kunsten er den farlig for den det angår, sier Hassan.

Han mener det er problematisk at media, politikere og maktpersoner videreformidler Muhammedtegninger til inntekt for et politisk formål uten å ha øye for det kunstneriske aspekt.

- Ytringsfriheten er ikke et vern, for meg er det retten til å si hva man vil hvis man er parat til å ta konsekvensene. Det blir problematisk når ytringsfrihet blir et påskudd for diskriminering, når demokrati blir et påskudd for krig og når religionsfrihet gjelder kun for ateister, sier Hassan.

Til slutt er det én i publikum som stiller det store spørsmålet mange lurer på: Hvilken vei skal Yahya Hassan gå i fremtiden, den politiske eller litterære?

- Det er tre veier jeg beveger meg i nå, diktningen, malingen og politikken, hvor tingene henger sammen for meg. Vi får se hva fremtiden bringer, avslutter han.

Yahya Hassan:

- Dansk forfatter, født i 1995, vokste opp i drabantby utenfor Århus. Foreldrene kom til Danmark som palestinske flyktninger fra Libanon

- Skapte sensasjon med diktsamlingen YAHYA HASSAN som kom ut på danske Gyldendal forlag i 2013

- Aktuell: Leste opp dikt på Hålogaland Teater under Vårscenefest

Vårscenefesten:

- En årlig scenekunsthetsfestival siden 2011 som arrangeres av RadArt og Rådstua Teaterhus

- Årets festival gikk av stabelen 27. april – 2. mai og temaet var ”tydelige stemmer”

HEAVY ROCK SHOCKS ANDENES

FEATURE

TEXT: Lyonel Perabo
PHOTO: Linnea Nordstrom

Rock mot Rus 2015 had its share of bone-crushing Rock and Metal acts. Utopia reports from the pit.

Saturday night in Andenes was placed under the aegis of Rock and Metal. Here's what Rock mot Rus rocked to on that fateful night. BLOMST, a female-fronted Garage-Rock band started the hostilities with some mean guitar-twanging. Their music was all about celerity and Old-School groove with some hints of more hedonistic Classic Rock. DUDES came afterwards and really got the crowd going. Those guys have a knack for playing theatrical Punk-Rock with lots of guitars and non-serious lyrics. Their popier songs were a bit less catchy though. VERDEKAST brought an even bigger crowd to the stage and displayed a radically different sound. Think pre-'Heritage' OPETH with weirder song-structures. These guys clearly knew what they were doing but still lagged a bit behind in terms of riffs.

Out of Oslo came BLOODLIGHTS who simply ripped everyone's throats apart! Greasy Rock'n Roll oscillating between Punk and Sleaze, the band gave everything they had. They even had the forethought of closing their show with a cover of the classic 'New Rose' by you-know-who. Last but not least came the Metalcore Heavyweight ADEPT all the way from Sweden. On stage those guys showed some great spirit, but were sadly impaired by the most awful live-mixing I've ever witnessed. Basically everything was a mess besides the drums. The Bass was the worst though. Every time a Bass-drop fell the sound-waves came reverberating through the ground before literally punching you in the guts. Too bad for ADEPT (and the public) but in such dire circumstances, BLOODLIGHTS received the 2015 Rock'n Roll crown.

FEATURE

TEXT: Lyonel Perabo
PHOTO: Christian Berg

LIONISED KILLERS

DIENAMIC TEAMED UP WITH ADJENTIST FOR A SHOW OF SOLID MODERN METAL MADNESS

What do the guys of DIENAMIC do just after returning from a headlining tour of Central Europe? They threw another gig in for good measure! That night Driv's Isbjørn stage was packed with familiar faces ready to celebrate Heavy riffs and above-average beer.

ADJENTIST opened the hostilities with renditions of some of their brand new songs from the 'Riven Liaison' EP. If the live interpretations of those songs are maybe slightly less melodic than on the album, it only increases the band's fire-power. Through the whole set, ADJENTIST gave a lesson in what Modern Metal should be: Heavy, Heavy and Heavy! Alternating between mid-tempo chugging and chugging mid-tempo, the band put on a surprisingly dynamic show with the help of their two pumped-up screamers and a powerful riffing artillery.

Then it was time for DIENAMIC and I have to admit that I had not seen them live for quite a time (2 years?) and was curious to see how they had evolved. Quickly though, the feeling of curiosity turned into awe as the band blasted through newer and older songs alike. Endowed with an almost crystal-clear sound, the quintet delivered a thoroughly Metallic beating, alternating

between fast, deadly songs (*Revolution for Nothing*) and slower yet aggressive ones (*Under the Knife*). The set's configuration was meticulously planned to deal the biggest damage possible. A very effective strategy to say the least judging by the public's frenzied antics. All in all, DIENAMIC confirmed once and for all that they are the most solid Metal band this side of the 66th parallel.

Hva Circus Maximus 2015 sier om SS Driv

FEATURE

TEKST OG FOTO: Alexandra Tenebrosø

For de som ikke er helt innviet i begivenheten: Circus Maximus er et stort arrangement i regi av Studentsamfunnet i Tromsø, en eldgammel tradisjon som tar sted i administrasjonsbygget natt til 1. mai. Etter at Studentsamfunnet og Studenthuset Driv slo seg sammen (til SS Driv) i år 2013, har det skjedd omveltninger på tvers av tradisjoner.

Wooden Whales, Arctic Movement, Lindyhoppers

Siden sammenslåingen av studentorganisasjonene, har flere arbeidende borgere (medlemsgrupper som jobber på studenthuset) fått muligheten til å bli kjent med arrangementet, i større grad enn før. Endringer i utøvende medlemsgrupper (grupper som bedriver kulturelle aktiviteter ikke tilknyttet driften av studenthuset, for eksempel kor og fotogruppe) har ført til at Arctic Movement ikke lenger er en del av Studentsamfunnet Driv. Arctic Movement var en multimodal arena for fremming av den elektronisk musikkscenen, audiovisuell kunst og atmosfæriske klubb eventer. Gruppen har blant annet stått for klubbkvelden *Dreamland in the Driv* i 2014.

Samtidig har en helt ny gruppe blitt eta-

blert og fylt noe av tomrommet som ble igjen etter Arctic Movement: Lindy Hop. Denne gruppen bedriver dansing av Lindy Hop – en slags type swingdans med opphav i New York rundt 1920-årene, opprinnelig til datidens jazzmusikk. Lindyhoppere viste seg frem som nyetablert gruppe på årets Circus Maximus, i form av danseopptreden og generell stemningskapsel utover natten.

Bandet Wooden Whales overrasket med en solid kombinasjon av karisma, humor, talent og rot på scenen til å stjele fokuset. Et nylig formet band, bestående av kun to mannlige musikere og en MacBook for øyeblikket, har de utmerket seg på årets CM-program og tatt publikum med en liten storm. Wooden Whales balanserer selvironi med god musikk, og det er ikke utenkelig at de blir et synlig navn i Studentsamfunnet i løpet av det kommende året, på bakgrunn av deres opptreden.

50 nyanser av juridisk gråsoner?

Også i år har tradisjonen med nakenbading blitt opprettholdt, tradisjonelt i fuglebade som pryder Labyrinten på campus. Til tross for en viss hygienisk betenkelighet samt en

større betenkelighet rundt hvorvidt det er lovlig, deltok en mengde festende borgere i ritualet, opptil flere ganger. Circus Maximus 2015 markerer også første gang NOKAS har tatt borgere på fersken, så vidt er kjent. Sammenstøtet medførte strenge blikk uren dramatik, og brå avslutning på studentenes okkupasjon av fuglebade. I det påkledning ble gjenopprettet, på oppfordring fra NOKAS, fikk campusfuglene endelig overtatt deres rettslige område.

Dionysisk fest med tilbakeblikk

Studentorkesteret Ompagniet stilte i likhet med DNM95 (Det norske mannskor av 1995) mannsterk i år, fulgt av Ultralyd, Cantus Cordis, TAKK og andre. Diktgruppen stod for intens poesilesing, men teatergruppene TIDE og TeaterAksen var ikke like fremtredende i år som de har vært tidligere.

Circus Maximus 2015 hadde et solid oppmøte, og større antall festdeltagere ble igjen til tidlig på morgenen i forhold til fjoråret. Neste Circus Maximus vil troligvis bli avholdt på Studenthuset Driv, noe som markerer CM2015 som siste CM på campus.

THE SUMMER HITS ISSUE

It is officially spring, kids! Here are some sweet records released by the sympathetic groovers of Fysisk Format Records (Oslo) that will bring about the unaltered joy of an ecstatic summer feeling. Enjoy!

GOTHIC TALES OF TORTURE AND LOSS

Band: KOLLWITZ
Album: "Dissonance"

Photo: Audar Kantun

I feel like I have a very personal link with the Bodø band KOLLWITZ. Their first album, "Like Iron I Rust" was actually the first Post-Hardcore album I ever listened to. Some friends and I got our ears on this record, but were rather confused; we interpreted the shrieking vocals, asphyxiating atmosphere, and tortured riff as Black Metal. But for some reason it didn't really cut it as a Black Metal album. Fast forward a few years, (today basically) and I realize how foolish I had been to ignore Norway's Hardcore scene, which, I only now understand, totally owns its now rather unimpressive Metal counterpart. It's been five years since "Like Iron I Rust" has been released and KOLLWITZ just released a brand new album, the aptly-named "Dissonance". Will I be able to understand this record better than its predecessor? Let's hope.

To start with, the quintet hasn't changed much of their winning formula: The whole album is slow, harsh, and sludgy as hell. The production feels somewhat fuller and more intricate than on their previous full-length album though, and every instrument gets its own

clearly-defined space. The overall sound-clarity of "Dissonance" is fascinating because, unlike numerous bands that systematically combine a polishing of their sound with a drop in heaviness, KOLLWITZ remain as abrasive as ever. Instead of getting soft, the Bodø band chose to make good use of their crystal-clear production to convey images of the utmost frailty.

Guitars alternate between almost melodic leads (the first half of "The Monarch Analyst") and much doomier riffs ("Diminish") while the hate-filled-vocals remain raspy and perfectly appropriate throughout. The drums work in concert with the guitars to create crushing rhythms and dynamic leads while the bass lies in the background, modulating deep tones of thick gunk. Overall the sonic depth of "Dissonance" is literally incredible, leading listeners by the hand through deep, dark chambers filled with smoke and overgrown with stones ("Vanish"). Anyone wishing to experience a uniquely singular aural incident should surrender themselves to the utmost "Dissonance" and the tortured secrets of KOLLWITZ.

HOMELESS ALICE COOPER ON CRACK

Band: HAUST
Album: "Bodies"

Photo: Lars Preus

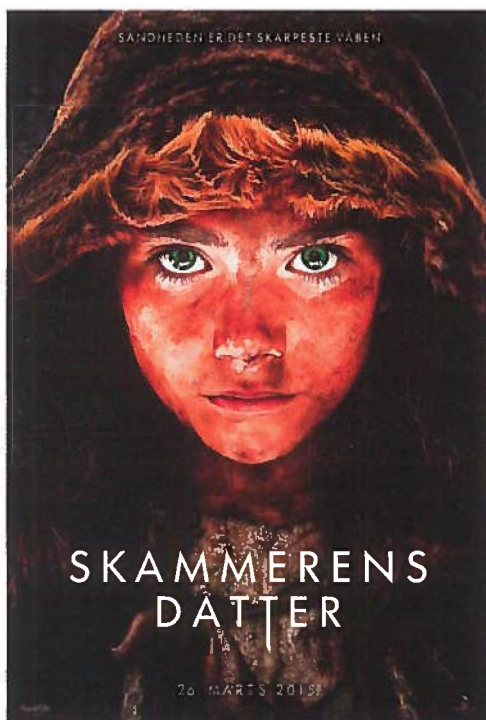
HAUST is weird. They've always been weird. When I first gave a listen to the band's second album "Powers of Horror", I remember being most confused. What the Hell was all this mess? 'Blackened Metallic Punk'? 'Doomed Hardcore Horror'? The band's music was far from anything mainstream, but heavy enough to be straightforwardly enjoyed without irony. Their third LP, "No" was even neater and crazier, but I have to say, the Oslo quintet have reached rock bottom with their new Album "Bodies" and as strange as it sounds, that is a good thing!

See, since as far as one could go, HAUST have been dragging the cursed hype of being a "Hardcore Black Metal" band and most brainless critics have had a hard time seeing past that (rather misleading) cognomen to see the band for what they are: Ugly nihilistic Punks. On "Bodies", though, even the dumbest neck-bearded hipster won't be able to dodge this bullet: HAUST have become a vomitive sick band of respect less fucks. If you thought these guys were confusing before, don't listen to this

new album because it reaches beyond weirdness to the level of a CAPTAIN BEEFHART psychotic tantrum ("Fall").

The band is still noticeably Punk. I think. Or is it just Paleo-Garage from the 1880's? Hard to say. The vocals are not Punk, that's for sure. They are, at times, almost straightforward Black Metal and very, very mean ("Give me Shame", ouch.). Another thing that's confusing are those keyboards. Yes, keyboards in HAUST, and not just a little bit, but a freaking lot! This is some kind of retro-acidic West-coast Psychedelism, without the flowers and the love ("No Body"). This should feel wrong, but it doesn't. Why? Have I been brainwashed? It's starting to become scary. Is it even legal to release that kind of malicious smear? I am confused...I think I must stop listening to 'this' if I want to retain even just sliver of my ragged sanity. Don't fall for it kids, "Bodies" is a blood-libel against humanity. Don't try this at home!

TEXT: Lyonel Perabo

REGISSØR: Kenneth Kainz
MANUSFORFATTER: Anders Thomas Jensen, Lene Kaaberbøl
SKUESPILLERE: Jakob Oftebro, Allan Hyde, Maria Bonnevie
RATING: 4/6
TEKST: Alexandra Tenebroso

Filmen er basert på den første romanen i en bokserie av Lene Kaaberbøls bokserie som følger familien til en skammer og hennes datter. En skammer har evnen til å lese menneskers synder til skam, når hun ser inn i øynene deres. Av den grunn er skammere utstøtt av folk, siden øyekontakten åpner for inntrengende lesing av mennesker. Skammeren Melussina

Skammerens datter

Som Game of Thrones-light for de unge, med hint av skandinavisk folklore og ikke minst Maria Bonnevie.

Tonerre (Maria Bonnevie) blir kalt inn på et oppdrag til Danmark-festningen, for å vurdere om fyrstens festglade sønn Nicodemus (Jakob Oftebro) er skyldig i drapene til resten av familien. Dette skjer på initiativet til Drakan (Peter Plaugborg) – halvbroren til Nicodemus, som etter hvert også henter inn Dina Tonerre (Rebecca Emilia Sattrup), skammerens datter.

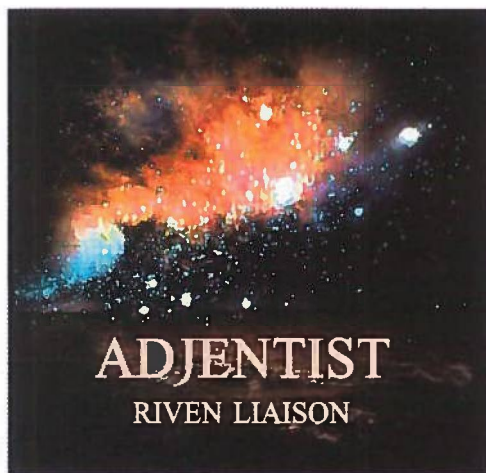
Uten å ha lest bøkene selv, så gjør filmen det meget åpenbart at serien er tilsiktet unge. Der jeg trodde at filmen kom til å bli en CSI: Dunark, ble det med en gang tydeliggjort hvem de slemme og snille er. Det finner tvetydige trekk i karakterene; man vet med en gang å ikke sympatisere med den onde mannen i de onde klærne, nesten før det har blitt uttalt at han er en av de slemme. Helt upretensjøs serverer historien alle motivasjoner på et sølvfat for publikum, slik at man slipper å tvile på hvem man skal mislike og hvem man skal heie på. Deretter bevitner vi en maktkamp mellom den onde, nye fyrsten og de godes forsøk på å gjenopprette rettferdighet.

Det er alltid noe fundamentalt følelsesmessig horribelt å se Maria Bonnevie være døden nær i filmer. Å se Bonnevie i en slik film gir en viss nostalgi til Kvitebjørn Kong Valemon fra 1991, der man kan trekke paralleller til settingen av folkeeventyr. Bare det å se henne som Melussina Tonerre i Skammerens datter gjør noe med filmen og karakteren hun spiller, som trekker til seg oppmerksomhet av den mystiske Bonnevie-ske art, i mangel på bedre beskrivelse. Eldes

hun aldri? Det virker ikke sånn, og det er bra. Håper å se mye mer av Bonnevie i alle år fremover, disse filmer inkludert, siden Skammerens datter ender med sterk oppfølgerfølelse.

Rebecca Sattrup, alt tatt i betraktning, er lett å sympatisere med i rollen som Dina Tonerre. Som om det å være en jente med overgang til tenårene ikke er helt en krise i seg selv, må Dina i tillegg takle det å være skammerens datter (med skammerens evner); bli forfulgt av en ond monark som vurderer å henrette Dinas mor offentlig; og nesten bli drept av en drage i det hun prøver å rømme med hennes nye bestevenn – den noe alkoholisererte, drapsmisente fyrstesønnen Nicodemus. Hennes andre nye bestevenn er fattigjenta Rosa, fra et dysfunksjonelt hushold uten farsfigur. Sett vekk fra disse momentene av tenåringsangst og litt suspekt vennegjeng, er handlingene i filmen og Dinas skjebnesvangre livskast fra trussel til trussel, ganske intense.

Alt i alt, Skammerens datter er på ingen måte en kjedelig film, men den er laget for yngre publikum og ispedd en del standard-klisjéer, omhandlende kamp mellom det onde og det gode. Filmen har en god intensitet og fremdrift, og hvis man klarer å akseptere det for det den er, er det ikke bortkastet tid. De som har lest bøkene vil kanskje finne filmen nedtonet. Til tross for intensiteten og hendelsesforløpet, er Skammerens datter aldri for pompøs, det er fin balansegang mellom fantasi og folklore.

ARTIST: ADJENTIST
ALBUM: Riven Liaison EP
RECORD LABEL: Self-Produced
RATING: 4/6
TEXT: Lyonel Perabo

Eerie Chugging

I have been ogling on the young guys of ADJENTIST for a while now. Two years ago they made quite an impression at the Rock Mot Rus festival and released their first full-length. The band apparently associate themselves with a 'new' genre called *Djent*, but because I'm officially an old fuck now this really doesn't ring a bell. It's therefore with an open mind that I open my ears to *Riven Liaison*, ADJENTIST's new EP.

First realization: There's a hell of a lot of chugging going on in this album. The guitars are super low-tuned and almost melt into the drums and the bass, creating an implacable groovy war machine. Another characteristic of ADJENTIST is that while their song structures are far from simplistic, the whole EP stays in mid-tempo waters. *Riven Liaison* basically alternates between groovy mosh parts and breakdowns and while it

works just fine with this type of sound, I feel that some faster tracks would have brought extra energy to the album.

Still, ADJENTIST know what they're doing: their songs are filled with weird, almost eerie guitar melodies and lead parts that somehow reminded me of DARK TRANQUILITY. This sense of melody efficiently distinguishes the band from the bulk of repulsive deathcore/hardcore bands out there. Vocals are also rather nicely put; powerful shrieks coupled with some neat clear-vocals here and there perfectly fit the band's formula.

All in all, *Riven Liaison* is a good surprise. I'm the first one to start hating on 'modern' Metal/Core bands but I have to admit that no one will hear me castigating ADJENTIST, for they sure are masters of their craft.

En god beslutning av Nils Tore Meland

TITEL: En god beslutning
FORFATTER: Nils Tore Meland
RATING: 5/6

Boken til organisasjonspsykologen Nils Tore Meland er et overraskende anvendelig verktøy for beslutningstagelse.

TEKST: Alexandra Tenebroso

Grunnen til at det er et "overraskende anvendelig" verktøy for beslutningstagelse, er det faktum at boken unngår en velkjent felle: god teoriformidling uten anvendelighet av kunnskapen i praksis. Sagt på annen måte, Meland har senket terskelen for å bruke teorien i praksis. Ofte leser vi slike bøker, nikker klokt av innholdet, og ender opp med å arkivere dette et sted i bakhoder som "nyttig kunnskap jeg sikkert får bruk for". Mesteparten av grepe- ne blir i virkeligheten glemt, spesielt når hjernen finner ut at alt skal arkiveres under "sunn fornuft", for videre referanse. Innholdet er bra, men det forlater ikke et teoretisk stadium. Dette har Meland prestert å unnvike.

Kort og konsist

Boken er skrevet for den velkjente hvem-som-helst, så fremt hvem-som-helst bedriver beslutningstagelse. Og det gjør han/hun/hen, for hele atferden vår bygger på fortløpende beslutningstagelse og valg. Målgruppen er med andre ord alle dødelige, determinister inkludert. Nils Tore Meland, en tidligere yrkesoffiser i Forsvaret, forteller om gjeldende vitenskapelige paradigmer bak hvordan våre

kognitive prosesser og biologi danner grunnlag for hvordan vi tar avgjørelser. Han forklarer hvorfor det går så feil iblant, og illustrerer alt med håndfaste eksempler, spesielt relevant for ledelse og yrkesliv. Forskningen og konseptene er forklart på en forståelig og håndgripelig måte.

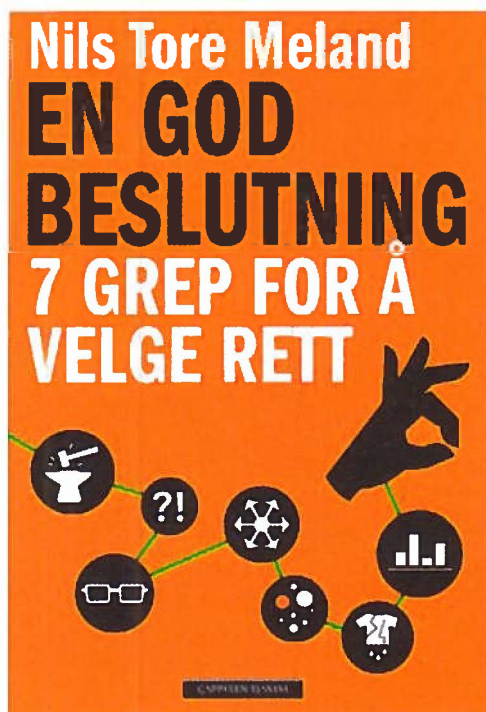
Den største styrken ved boken er derimot oppsettet på kapitlene. Hvert kapittel avsluttes ikke bare med en kortfattet oppsummering, men også konkrete teknikker eller oppgaver, umiddelbart anvendelig. Det er kort, konsist og rett på. Kapitlene er derimot bygget opp på en sånn måte at du ikke kan hoppe mellom kapitlene i vilkårlig rekkefølge. Boken bygger opp en kunnskapsprogresjon og holder en rød tråd hele veien gjennom. Samtidig er det en ganske kort og direkte bok, noe som nominerer den til fast inventar på enhver leders kontor. Dette er en nyttig bok med en mengde gode strategier for hensiktsmessig beslutningstagelse. Alle med beslutningsansvar burde hatt den lett tilgjengelig (fremfor mye tyngre litteratur om beslutningstagelse), nemlig fordi den er så lettlest.

Noe småpirk

Det som slår meg med introduksjonen av forskningen i boken, er at det tidvis er kontroversielle forskningstemaer som presenteres. Et eksempel på det er forskningen på ansiktsuttrykk med negativ følelsesmessig valens, og deres virkning på visuell oppmerksomhet (innledende kapittel i boken). Dette er et berent og sårt tema i forskningen som ikke har oppnådd konsensus, hvilket også gjelder enkelte andre forskningsemner Meland anvender som referanser. Man skal være forsiktig med å introdusere forskning til ikke-forskere på denne måten. Det virker som om Meland har vært inn på tanken selv, siden han i epilogen påpeker at det er bedre å gi den forskningen som er tilgjengelig nå og justere underveis, enn å vente på noe absolutt svar. Det er et rimelig argument, men det aller viktigste er at han selv erkjenner i epilogen at forskningen presentert i boken er dynamisk og under stadig endring.

En ting med *En God Beslutning* har vært kritikkverdig utilgivelig, sett fra et historisk litterært standpunkt. Mange forfattere elsker å åpne forskjellige kapitler med anekdoter eller kjente sitater. Det i seg selv er greit, men det er utilgivelig å tilskrive den meget kjente replikken "Jeg har en følelse av at vi ikke er i Kansas lenger" (engelsk: "I've a feeling we're not in Kansas anymore") til å være fra *Alice in Wonderland*. Dette er et veldig kjent sitat fra *The Wizard of Oz*. Akkurat dette kjentes nesten ut som en forbrytelse i denne boken, spesielt når feilen gjentas i referanselisten og blir igjen feilaktig tilskrevet *Alice in Wonderland* av Lewis Carroll.

Apropos referanselisten, så er referansene i *En God Beslutning* kronologisk og oversiktlig organisert, kapittel for kapittel. Oppsummert, så er dette en lettlest og anvendelig bok som de fleste kan ha nytte av.

Cobain – Montage of Heck

DIRECTOR: Brett Morgen
WRITER: Brett Morgen
STARS: Kurt Cobain, Courtney Love, Krist Novoselic
RATING: 5\6

Montage of Heck is that story which sieves through the unrecorded and unnoticed aspects of Kurt Cobain's life which has finally been opened up to the world to see and seek.

TEXT: Sana Ahmad

As a hardcore Nirvana fan, I could not help but feel overwhelmed by the opportunity to see the much-hyped documentary about the band's widely-admired guitarist, songwriter and lead singer: Kurt Cobain. The film, *Montage of Heck*, is a compilation of asymmetrical sound bites from his life, fit together in creating Kurt Cobain, one of most gifted musicians of all times. The documentary is a project by Brett Morgen who started working on it in 2007, after being approached by Courtney Love, Cobain's wife.

Various footage from Cobain's personal and family archives forms the backbone of the film and provides the audience with an intimate glimpse into the musician's life, unlike ever before. Previous fiction and non-fiction films such as: "*Kurt Cobain – About a Son*", "*Soaked in Bleach*", "*Nirvana – A Classic Album Under Review – In Utero*", to name a few, been unable to do justice to Cobain's struggle with life and the birth of Nirvana the way that Morgen's film does. However, what makes this film a perfect dive into depths of Kurt Cobain is the inclusion of his music- some of which was not previously heard by the world, in particular, a husked 12 minute track.

During his childhood, Cobain, was a happy - yet hyper-kid, and was seen as someone who had an incredible amount of energy and talent by anyone he encountered. However, much changed when his parents divorced and Cobain encountered a range of volatile experiences as a teenager, a time of life which he detested at its very core. A young teenager growing up with family issues was likely to end up indulging in dark gothic stuff, much like Cobain's peers, who all had a certain dislike of society and the dysfunctional effects it had on themselves. Cobain struggled to find refuge in the abandoned corners of the society, but he soon found solace through music.

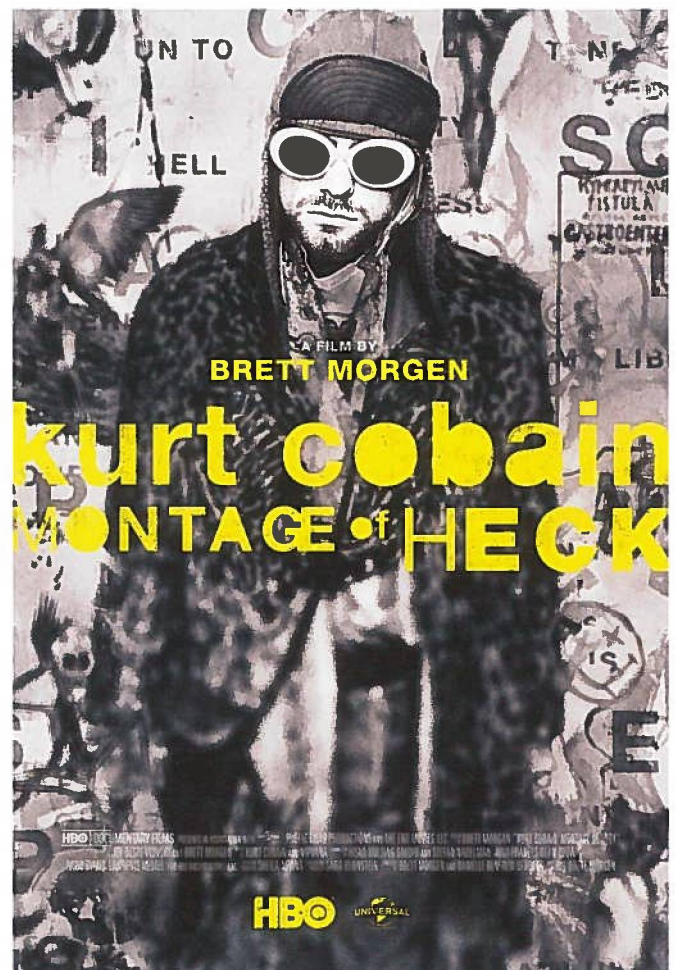
Nirvana, the high-energy type of rock and roll band that Kurt described it to

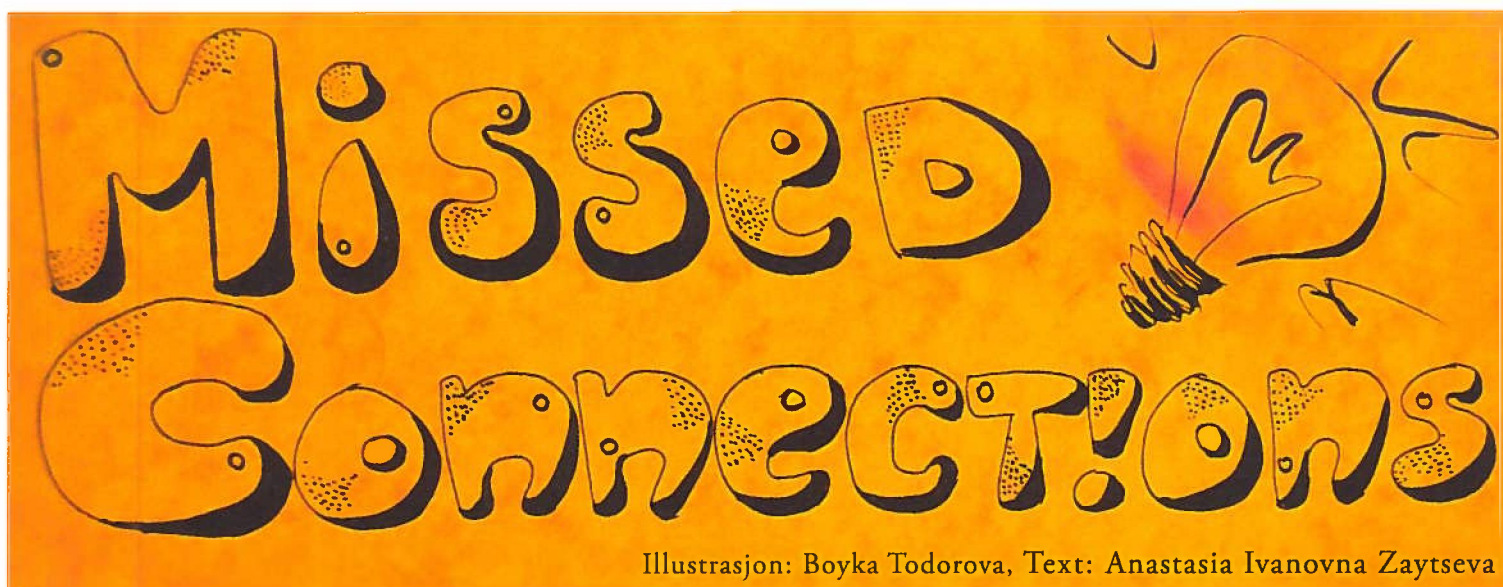
be, was formed with an Aberdeen High School classmate, Krist Novoselic, in a "world of judgement and ridicule".. Although the band had to struggle a lot to gain recognition, they finally made it to the top world music charts with the unexpected success of their song, "*Smells Like Teen Spirit*". Titled the 'spokesman of a mislabeled generation' by the media, Cobain was greatly upset by the misunderstood and mislabeled recognition that he got in reviews and would often react aggressively, as Novoselic recalls in the film.

Nonetheless, this did not prevent Nirvana from refurbishing the face of alternative rock and becoming the most sought after band of Generation X. In those initial euphoric years of the early 1990s, their best-selling album *Nevermind* sold over seven million copies in the United States, and more than 30 million worldwide (MTV, 2001). Nirvana became one of the best-selling bands of all time and received accolades from everyone, from *Rolling Stone*, to the *Rock and Roll Hall of Fame*, to *Time*. The band then experienced the sudden death of Cobain, who was hailed as the lifeline of the pop-grunge, artsy-rock music of that period. Not only did the multi-talented musician leave a gaping hole in the history of music, but also in the hearts of the millions of fans across the world.

Montage of Heck, (the name taken from a label of his Tape 59 - four cassette recordings that Cobain himself gave-) is a story of a young man, demotivated by the world, yet inspired that same world with his music and courage to be

different. And though Cobain has succeeded in touching millions of hearts, he experienced such a magnitude of loss and pain in his own life that he decided to "burn quickly rather than fade slowly". As I sat through the film, I reminisced about my growing up and the profound impact Nirvana had on me. I could not help but notice an old couple sitting next to me, silently sobbing through Nirvana's 1993 MTV Unplugged performance.. *Montage of Heck* is a story that sieves through the unrecorded and unnoticed aspects of Kurt Cobain's life, which have finally been opened up for the world to see and seek out. Seek out; for a film will never be enough to completely showcase the millions of unexplored pieces that reverberate somewhere between the known and yet so unknown life of the "*Man Who Sold the World*".

To Norwegian public holidays in May:

There is nothing better in this world than to wake up with a smile on 5 mornings per month, go to work when everybody else rests, knowing you're double-paid.

To RUSS-2015:

I know I wrote to you in previous issue. But I am still confused and afraid and wonder why the Norwegian flag in your suit has this particular location.

To the Sun:

Thank you, THANK you for being so kind to us lately! I even promise not to complain about you when you prevent my sleeping at night for the next three months or confuse people coming out of the night club and destroy their expectations of others' appearances.

To all of humanity:

Trust me, the Earth will not care at all when you disappear.

To people who recognize me being Russian:

We seriously can find other things to talk about other than Putin.

To my body:

I admire your ability to turn even lemon water and green tea into fat on my hips, but would you please at least consider getting ready for beach season?

To the polar night:

Not that I miss you, but now I have no excuse to be grumpy and overslept, as I still am.

Utroscope

Aries: This month you will most likely mix the slogan 'May the force be with you' with 'May the worst be with you'

Taurus: You will have problems with just two things this month: ones that move and ones that don't.

Gemini: You have spent too much time in bed. Change location! Well, at least, go take a nap on a coach.

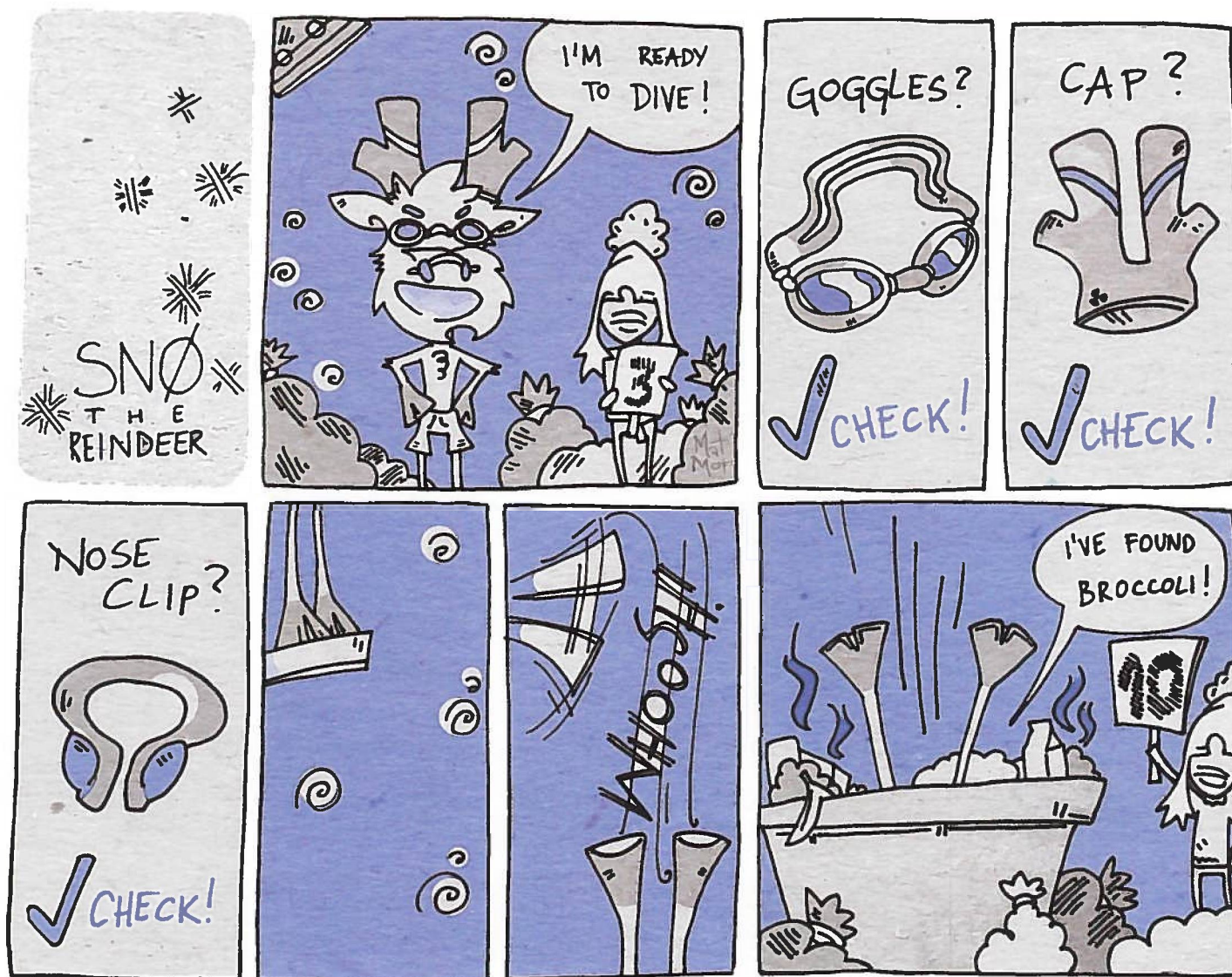
Cancer: Re-phrase the popular saying: 'There are three types of lies in the world: lies, big lies, and the lie that you are prepared for examinations'

Leo: Life will gently grab you by the shoulders, look deeply into your eyes, smile and whisper: "The deadline is tomorrow".

Virgo: *You* expected to read a Utroscope about you getting a lot of money and perfect relationships this month. *I* expect you to have to read a lot of books to pass your exams.

Illustrasjon: Mateusz Motyka

Text: Anastasia Ivanovna Zaytseva, Illustration: Boyka Todorova, Colorist: Kisarael Elementum

Libra: If you have been looking for a sign, this is it. But we both know you have no balls to make a decision.

Scorpio: You are in a good mood, thinking about shopping, visiting cafes, bars and cinemas. Well, this is just first days of scholarship. This will pass.

Sagittarius: You should remember one thing said by wise people before: "With great power comes great electricity bill".

Capricorn: People of this sign will be the kings and queens this month. Of the kingdom called "Drama".

Aquarius: You will be lucky this month, because you have the same sign as one of the editors of this magazine who blackmailed me to write that you are likely to win a large sum of money in a lottery, go on a round the world trip and be promoted in your career.

Pisces: Jellyfish have managed to survive 650 billion years having no brain. Hint: in terms of apocalypses you might have all the chances not to die.

Bildespesial: "Mai-feiringer"

The student magazine Utopia would like to express our deepest sorrow and compassion over the huge loss of life in the earthquakes that hit Nepal. Our thoughts are with our Nepalese students and their families. We wish to convey our deepest sympathy to the bereaved and others affected by this disaster.

Illustrasjon: Adrian Myhren